Sakala

Asutanud C. R. Jakobson 1878

Kolmapäev, 21. september 2016 Nr 181 Viljandi maakonna päevaleht sakala.postimees.ee Hind 1 €

> **Pärast eilset on põhjust valitsuselt juba üsna nõudlikul häälel küsida: kelle jaoks te sotsiaalmaksu ühe protsendi võrra langetamise lubadust täidate?**
>
> Sakala juhtkiri

Lauatelefon jääb, ühendusviis muutub

Ilmselt töötab veel lauatelefone, millel tuleb numbri valimiseks ketast keerutada. Küll haarab tänapäevane tehnoloogia võimust ka lauatelefonsides ning valitsema hakkab siin internet.

LK 5

Lähivälismaa ahvatlused

Lätti ei tasu minna ainult ostlema, vaid ka turistina. Siinsamas, paaritunnise autosõidu raadiuses, võib kaeda näiteks koobast-surnukuuri, ööbida Karl Vaino vagunis või liuelda trossi mööda üle Koiva.

LK 6–7

> **Aina sagedamini näeme patsiente, kes on pika järjekorra pärast jõudnud meie juurde liiga hilja.**
>
> TIIDREK KOEMETS, kirurg
>
> LK 3

LAIDONERI PLATS

Ehitaja sai hotelli rajamiseks vajaliku loa

MARKO SUURMÄGI
marko.suurmagi@ajaleht.ee

Tõenäoliselt kulub veel kuu ja Viljandi vanalinnas aastaid tühjalt seisnud hoones hakkavad tööle ehitajad. Siis kulub veel poolteist aastat ja uus hotell raekoja vastas peaks avama uksed.

Selline on mullu Viljandis Laidoneri plats 8 kinnistu ostnud omanike plaan. Nüüdseks on nende projekt saanud linnajuhtidelt heakskiidu ning ehitusluba on Eesti viie suurema ehitusfirma hulka kuuluvale Astlanda Ehitusele välja antud.

«Projektile käib veel viimase lihvi andmine. Mõned sõlmed tuleb muinsuskaitse ja linnavalitsusega lahti harutada,» selgitas Kaupo Kolsar, kes on korraga nii hoone omaniku, kinnisvarafirma Laidoneri KV osanik kui Astlanda Ehituse tegevjuht. «Aga sügisel tahame ehitusega pihta hakata. Valmis peaks hotell olema 2018. aasta esimesel poolel.»

Vanast majast jäävad alles vaid seinad

Pool aastat on maja projekteeritud ning selleks hoone konstruktsioone avatud. Need on omanike hinnangu kohaselt täpselt nii halvas seisus, kui arvati. «Ega rohkemat ei saanud ühest katkise katuse ja puitvahelagedega hoonest lootagi,» sõnas Kolsar.

Tema sõnul jäävad majast alles ainult välisseinad. Seest polegi midagi võimalik säilitada, sest mida ei lammutanud ära endine omanik, selle on söönud vesi ja niiskus. Kolsari sõnul on majast kadunud ka palju väärtuslikku. Näiteks soovisid muinsuskaitsjad, et säiliks sajandivanune seinamaal. Paraku pole alles enam krohvigi, millele maal oli kantud.

Viljandi peaarhitekti Olav Remmelkoore hinnangul saab maja poolteise aastaga väga uhke ilme, kui arendajal ikka raha ja tahtmist jätkub. Väga suurel määral muutub sisehoov. Nimelt saab see klaasist katuse ning muutub fuajeeks ja peasissekäiguks, kustkaudu külalised hotelli sisenevad. Lisaks saab hotell fuajeesse klaasist seintega liftišahti.

Arendaja ehituse hinda ei avalda

Maja välimust puudutavad läbirääkimised läksid Remmelkoore hinnangul kiirelt ja suuremate sekeldusteta, sest hoone saab küll värske ilme, aga ei muutu suurel määral. Laidoneri platsi poole ehitatakse juurde vaid erker, mis nõukogude ajal lammutati.

Kui palju ehitus maksma võiks minna, polnud arendaja nõus ütlema.

Laidoneri KV on ilmutanud valmisolekut rajada 1910. aastal hotelliks ehitatud neljakorruselisse hoonesse taas hotell. Seal peaks olema 80 voodikohta ning see peaks olema mõeldud eeskätt rikkamale kliendile. Kaupo Kolsari selgitust mööda otsis nüüdseks Laidoneri KV-ga liitunud seltskond ettevõtjaid juba tükk aega Eestist üht väärikat hoonet, mida uuele elule aidata.

Laidoneri plats 8 kinnistu ostmiseni jõudsid ettevõtjad eelmise aasta lõpul ja oma sõnul väga kiiresti. Kui ostuotsus oli sündinud, loodi novembri viimasel päeval selleks firma ning mõni päev enne jõule vormistati kinnistu notari juures juba vastse ettevõtte omandisse.

Enne seda oli kinnistut peaaegu kolme aasta jooksul 20 korda oksjonile pandud, kuid tulutult. Viimane enampakkumise alghind oli pisut üle 182 000 euro.

ELMO RIIG

Mõni aeg enne uute omanike kätte jõudmist nägi Laidoneri plats 8 maja seestpoolt välja selline. Laed ja põrandad olid sisse kukkunud, krohv seintelt kadunud ning ainsad, mida on võimalik säilitada, on välisseinad.

Tsaariajal tehtud fotol on näha erker ehk fassaadist eenduv osa koos rõduga. Seda soovivad nüüdsed majaomanikud taastada.

ABCKLIIMA.EE
SOOJUS-PUMBAD
Järelmaks kuni 4 aastaks.
Leola t 53, Home Gallery II korrusel
E–R 9–17
Tel 433 8332, 5348 7803
viljandi@abckliima.ee

Universaalne puidu/pelletikatel koos põleti ja etteandeteoga
UNI Pell 4
1900€
BlackStar Comforti puidugraanuli-katlad
-20%
ostakatel.ee
TEL 5267072
TEHNIKA 10, VIIRATSI
VILJANDIMAA

ILM

13°

Täna puhub kirdetuul kiirusega 2–4 meetrit sekundis. Sooja on 7–13 kraadi. Päike tõuseb Viljandis kell 7.01 ja loojub kell 19.19.

VILJANDIS

Psühholoog räägib suhtest

Täna kell 18 algab Päikesekillu perekeskuses koolitus «Lapsevanema ABC». Psühholoog ja peretерapeut Roman Timofejev räägib armastuse uurimisest, suhetest vanematega ja sellest, kuidas paariteraapia aitab suhteid parandada.

9 771406 401012 ISSN 1406-4014

ARVAMUS

Peatoimetaja HANS VÄRE, arvamustoimetaja KARL-EDUARD SALUMÄE

JUHTKIRI

Esimene soovitus

Pärast eilset on põhjust valitsuselt juba üsna nõudlikul häälel küsida: kelle jaoks te sotsiaalmaksu ühe protsendi võrra langetamise lubadust täidate? Kus on need inimesed ehk valijad, kes saavad pahaseks, kui niisugusele plaanile pidureid tõmmatakse?

Pärast eilset on põhjust valitsuselt juba üsna nõudlikul häälel küsida: kelle jaoks te sotsiaalmaksu ühe protsendi võrra langetamise lubadust täidate?

Selge tundub olevat, et tööandjad sellisest taganemisest numbrit ei teeks. Tööandjate keskliit ja mitu suurettevõtjat ütlesid juba mullu kevadel, mil praegune võimuliit ametisse asus, et sotsiaalmaksu nõnda tagasihoidlik langetamine ei paranda ettevõtluskeskkonda ega tekita uusi töökohti.

Ammugi ei maksa tolle tööandja tasutava maksu pisikesele langetamisele otsida toetust harilike palgatöötajate seast. See lihtsalt ei mõjuta neid mitte kuidagi.

Neid hääli, mis paluvad või lausa nõuavad sotsiaalmaksu langetamisest loobumist, on seevastu üha raskem eirata. Eile tunniajase hoiatusstreigi teinud arstid nimetasid seda oma ametlikus pöördumises lausa esmase soovitusena. Pöördumises märgitakse, et see jätaks tervishoidu alles 90–100 miljonit eurot aastas.

Ei ole kuigi keeruline mõista, et ühes valdkonnas marginaalset kokkuhoidu andev muudatus võib teises valdkonnas tuua kaasa valusate kärbete tegemise vajaduse. Niisuguseid muudatusi tuleks iga hinna eest vältida. Eesti tervishoiusüsteemile on eespool nimetatud sadakonda miljonit eurot praegu väga vaja.

Sotsiaalmaksu langetamiseks võeti eelmisel suvel vastu sotsiaalmaksu seadus, mis on üks osa valitsuse maksupaketist. See on muidugi kehv lugu, et nõnda aukliku paketiga on juba pikk maa maha tuldud, kuid praeguses olukorras paistab üsna selge olevat, et parim võimalik variant on ots ringi keerata, mitte jonnakalt lõpuni minna.

REPLIIK

Ajastu sõnad

SIGRID KOOREP

Sakala
433 0049

Alles see oli, kui võeti jutuks, mis on uute väljendite «hängima» ja «tšillima» vahe. Räägiti ka sellest, mida tähendab «poodlema» ja mida «ostlema». «Feilima» on ammuilma kasutusel ebaõnnestumise märkimiseks. Kuigi arvuti õigekirjakontrollija veab seniajani ka nende sõnade alla punase joone, märkimaks, et neis on justkui miskit valesti, on need paljude harjumuspärases kõnepruugis.

Juurde on aga tulnud hulk uue ajastu sõnu ja väljendeid. Näiteks juutuuber, mis pole kuidagi seotud juutidega, vaid ikka internetis videote vaatamise keskkonnaga YouTube. Fesar jällegi viitab Facebooki suhtlusportaalile.

Üha arenev nutikas keskkond, milles me elame, tingib uusi sõnu ja nii pole mingi ime, kui üks sõbrannadest saab teisele kogu ilunõu antud, öeldes: «Kõige hotim on see Maci huulepulk matt toonis 20.»

Valimised kui ostu-müügitehing

URMAS SUIK

kohusetundlik valija

KAS ME VÕIME konstateerida, et vabas maailmas pühaduseks kuulutatud demokraatia kõige tähtsam toiming – vabad valimised – on muutunud sarnaseks kasumit taotleva tegevusega? Võime ju tõdeda, et nii parlamenti kui omavalitsuste volikogudesse kandideerijad on kasutusele võtnud kõik äritegevusele omased instrumendid. Ajalehed müüvad erakondade reklaami, reklaamplakatitel ilutsevad tuunitud parteitegelaste näod nagu uued mudelid autosalongide akendel ja sotsiaalmeedia on täis kandidaatide lubadusi.

Valimistel on väljapakkumisel suur hulk «kaupa», mille väärtust mõõdetakse valijate häältega. Nagu on öelnud Brüsseli paradiisi siirdunud endine parteijuht: poliitikute kapital on hääled. Kõrvuti saavutatud poliitilise võimuga tagab korralik häältesaak ka õigel ajal sooritatud autode ja majade laenumaksed.

Reklaamifirmadele on valimiste-eelne periood tõeline rahakülv, mida tehakse üsna märkimisväärses osas maksumaksja kulul. Parteiliikmed ei ole Eestis üldjuhul väga truud liikmemaksu maksjad, mis tähendab, et suure osa valimiskampaaniatest maksab võimul olevate poliitikute loodud seaduste järgi kinni maksumaksja. Huvitav oleks teada, kui suure osa maksab kinni Eesti suure partneri USA presidendi valimiskampaaniast Ameerika Ühendriikide maksumaksja.

ET OLEN EESPOOL kirjeldatud tegevuses – kui kasutada ikka kaupmehe kõnepruuki – toimetanud mõlemal pool letti, arvan end enam-vähem teadvat, kuidas asjad käivad. Võin kinnitada, valitavatesse kogudesse pürgijaid koolitavad tipptasemel Peep Vainu masti müügispetsialistid.

Mida siis pooled müüvad ja ostavad?

Mõned tragimad valitavatesse kogudesse pürgijad on karistuseohust hoolimata üritanud vajalikke hääli kokku osta lausa parasjagu käibel oleva valuuta ja iga valitsuse ajal käibel olnud maksevahendi ehk käraka eest. Olen kuulnud, et mõned rahva eest hoolitsevad tegelased veavad hooldekodude asukaid valima bussi ja autoga ning näitavad lausa paberil ette, kuidas on õige valida. Kuulda on olnud ka, kuidas valimiste eel suureneb mõnes piirkonnas märgatavalt valimisõiguslike kooliõpilaste arv.

Kahe viimase viisi kasutamise eest karistada ei saa. Pealegi on parteibossid ise eeskuju andnud, vedades õigeid inimesi koosolekule selleks, et oma parteile ikka õige juhtkond saaks valitud.

VÕIB-OLLA MA EKSIN, aga tundub, et kõige enam sarnaneb erakondade tegevus pankade omaga, sest pangad müüvad samuti usaldust. Nad ju pakuvad: tooge oma raha meile, me hoiame seda turvaliselt ja paneme kasvama. Võimule pürgivad poliitikud kuulutavad niisamuti: valige meid teid valitsema, me kindlustame teile õnneliku ja turvalise tuleviku.

Pangad on Eestis inimeste raha liigutamise ja säilitamisega enamasti hästi hakkama saanud. Tõsi küll, mõnikord päris kopsaka tasu eest. Kui mõnele tundub, et pank on talle liiga teinud, siis oma raha teise panka viia on lihtne ja valikuvõimalustest puudust ei ole.

Kuigi ka poliitikas on võimalus valida eri parteide poolt, ei kaasne oma lemmiku vahetamisega kuigi suurt muudatust. Elukoha, et mitte öelda elukohariigi valimine on keerulisem tegevus.

Üks erinevus on veel: sellist kaklust oma käekäigu nimel, nagu on poliitikute vahel, pankades täheldatud ei ole. Pangad müüvad mõnikord aktsiaid, mis ehk hakkavad tulevikus tulu tooma, aga poliitikud ainult tulevikulubadustega tegelevadki. Ja veel: kui asi puudutab partei või poliitiku isiklikku kassat, on erakondade vahel konsensuse saavutamine lihtne.

LEIDUB JUHTUMEID, et toode ei vasta tema kohta tehtud reklaamile, ent üha rohkem tekib juurde kaupmehi, kes annavad teada, et ostja võib toote tagastada, kui see ei vasta tema ootustele. Kuidas on lugu poliitikutega?

Viljandis on aastakümneid valimistel lubatud ehitada veekeskus. Valdav osa lubajatest istub volikogus, aga mida ei ole, on veekeskus.

Enne sedeli kasti laskmist tuleb mõelda, kellele sa selle müüd ja kui sageli seda tegelast pärast valimisi oma muresid lahendamas näed.

Eelmistel valimistel lubati ehitada uus haigla. Küsigem: kuidas saab keegi seda lubada, kui tal pole selleks piisavalt raha ega võimalusi?

Praegu näib olevat aktuaalne jagada mõnele elanike rühmale tasuta bussisõitu. Tundub üsna ohutu lubadus olevat, sest väga suurt kulu see ei nõua. Aga hea oleks katteallikaid näha.

Mulle tundub, et valijad, alahinnates valimiskasti lastava hääle väärtust, loovad valimiskogudesse pürgijatele võimaluse ülbitseda. Häälte ostmine tasuta bussisõidu lubaduse eest on ilmselgelt teatud elanike rühmi alandav almuse pakkumine. Sooduspiletite müük oleks hoopis mõistlikum. Odavamate piletite müük väiksema sissetulekuga inimestele on üsna tavaline kogu Euroopas. Selge on, et iga teenuse eest tuleb maksta. Lisaks on kindel, et abi läheb õigesse kohta ning selle üle on lihtne arvet pidada.

MEEDIA VÕIKS enam selleteemalise rahvavalgustamisega tegelda, selmet esilehele tükkivate staaritsevate diivade elu üksikasjadega rahvast lollitada. Hiljaaegu tutvustati Eesti kollase ajakirjanduse lipulaeva veergudel üksikasjalikult, millist proteesi kavatsetakse kinkida ühele meie tuntud veteranpoliitikule. See on tõenäoliselt tähtis asjaosalistele, aga miks peab sellest kogu riigi elanikkond teadma?

Olukorras, kus valitavatesse kogudesse pürgijad arutlevad stiilis «Lubame midagi ning küll rahvas õnge läheb ja me katteta lubaduste toel valitud saame», on ka valijad süüdi. Enne sedeli kasti laskmist tuleb mõelda, kellele sa selle müüd ja kui sageli seda tegelast pärast valimisi oma muresid lahendamas näed.

Valimistel osaleda ja neil kandideerida ikkagi maksab. Kõigele nihilistlikult käega lüües ei ole ka mõtet iriseda. Kehtiv kord ei ole ideaalne, aga mingi võimalus reeglite kehtestajate käitumist mõjutada meil on. Tähtis on silmas pidada, et valituks osutudes on võetud vastutus kogukonna käekäigu eest. Tavakodaniku asi on korralikult oma asja ajada. Sellega on tema panus antud.

PRÄÄNIK

Viljandi Tuleviku jalgpalliklubi esiliigameeskond võttis pühapäeval Tartus järjekordse võidu, alistades kohaliku Santose 0:2.

PIITS

Viljandis Lossi tänaval vahetati eile ühel majal katust nii, et töötsoon polnud piiritletud ja ehitusmehed ei kandnud kiivrit.

UUDISED

Toimetaja MARKO SUURMÄGI, 433 0042, sakala@ajaleht.ee

43

Viljandimaal sündis augustis 43 last. Seda on rohkem kui tänavu juulis, mil registreeriti 36 sündi, ja rohkem kui mullu augustis, kui ilmale tuli 39 last.

Omatehtud streigipilte jagasid meditsiinitöötajad ka sotsiaalmeedias tutvusringkonnale, näitamaks, et tervishoiu rahastamise mure pole mingi kauge teema. MARKO SAARM

TUNNINE HOIATUS

Meditsiinitöötajad nõudsid streigiga tervishoiule lisaraha

SIGRID KOOREP
sigrid.koorep@ajaleht.ee

Eile kell 9 algas Eestis tervishoiutöötajate tunniajane hoiatusstreik, millest võtsid osa ka Viljandi haigla töötajad. Tööseisakuga nõuti tervishoiule rohkem raha, et pakkuda patsientidele vajalikku arstiabi.

Viljandi haigla fuajeesse oli paar minutit enne kella 9 kogunenud 50–60 meditsiinitöötajat, kes kandsid plakateid või lendlehti, mille sõnum oli, et tervis on kallis. Samasugune meeleavaldus oli hommikul ka Viljandi haigla psühhiaatriakliinikus ehk Jämejala haiglas. Viljandi maakonnahaiglas töötab 780 inimest, neist 130 tugiteenistuses, mida seekordne streik ei puudutanud. Igatahes oli meditsiinitöötajatele antud vabad käed ja osaleda võisid need, kes tahtsid ja said.

Streigi ajal töötasid endiselt kiirabi ja erakorralise meditsiini osakond ning patsientidele osutati vältimatut arstiabi.

Tervishoid tahab lisaraha

Viljandi haigla ees tervishoiutöötajate avalduse ette lugenud Eesti arstide liidu esindaja Tiidrek Koemets tähendas, et töö katkestamisega taheti öelda kõigile Eesti inimestele, eelkõige aga valitsusele, et tervishoid vajab ravi jätkamiseks lisaraha. Avalduses märgiti, et arstid ja õed ei jäta tööd katki kergel käel, aga teinekord tuleb teha väikest kahju, et ära hoida suuremat.

«Aina sagedamini näeme patsiente, kes on pika järjekorra pärast jõudnud meie juurde liiga hilja,» luges ta ja jätkas, et samal ajal tuleb kuulata juhtkonna manitsust, et haigekassa lepingut ei tohi ületada.

Viljandi haigla kommunikatsioonijuht Krista Valdvee ütles, et järjekordades on üks põhjus, miks arstiabi on liiga vähe ja abivajavaid inimesi arstide arvu kohta maakonnas palju. Teise põhjusena tõi ta välja, et haigekassa rahastab ainult teatud hulga vastuvõtte. «Siis ongi olukord, et arst on olemas ja patsient ka, aga kuna haigekassa rohkem raha ei anna, ei saa vastuvõtte juurde,» selgitas ta.

Koemets lisas, et haigekassaga sõlmitud lepingu põhjal on planeeritud kindel arv vastuvõtte ja arstil pole mõtet võtta vastu näiteks viis päeva nädalas, kui selleks kavandatud raha saab varem otsa. See ongi Valdvee sõnul üks koht, kus rahastamise suurendamine aitaks. «Kui haigekassa ostaks rohkem visiite, väheneksid selle võrra ka järjekorrad.»

Seetõttu oligi streik mõeldud ennekõike poliitikutele, kellele püüti teadet edasi anda inimeste kaudu. «Streik saadab kogukonnale sõnumi, et selles rahastamises on midagi valesti, ja kogukond valib need poliitikud, kes sellega tegelevad,» selgitas Koemets.

1. juulil ootas haigekassa rahapuuduse tõttu Eestis ravijärjekordades 180 000 patsienti.

Seda, et plaanilisele ambulatoorsele vastuvõtule, protseduuridele või uuringutele tulnud patsiendid, kelle ravijärjekord Viljandi haiglas langes streigitunnile, arstiabist ilma oleksid jäänud, öelda ei saanud. Inimestele oli teada antud, et päeva jooksul katsutakse kohaletulnutele siiski vastuvõtuaeg leida või pakkuda neile uus sobiv aeg.

Nii ootasid mõned inimesed Viljandi haigla koridorides ka sel ajal, kui mitukümmend meditsiinitöötajat olid veel väljas.

Kaua streikida ei saanud

Ambulatoorse osakonna koridoris paistis neli arsti juurde soovijat. Bussijuht Tarmo Viira, kelle vastuvõtuaeg pidi olema täpselt pärast streigi lõppu, tähendas, et bussijuhid ju streikisid ka ning tema saab sellest vajadusest ka meditsiinitöötajate puhul aru. «Peab ennast näitama, muidu ei saa mitte midagi,» sõnas ta.

Viivika Adamsonile tundus ootamine ülekohtune. «Sest meie, kes me siin ootame, meie tööajad ka ju kõik seisavad praegu,» ütles ta ja lisas, et tema on 40 kilomeetri kauguselt kohale tulnud ja peabki selle tunni või rohkemgi lihtsalt ootama.

Kaks korrust ülevalpool diagnostikakliinikus istus samal ajal uste taga kolm inimest, kui parasjagu astus koridori kliiniku õde Ariš Thea Puu ja tähendas, et kellaaeg rohkem protestida ei võimalda. «Kell on 9.25 ja kõige olulisem on tehtud,» viitas ta doktor Koemetsa etteloetud avaldusele ja lisas, et enamat teha ei saa.

Esimesena oli järjekorras patsient, kes oli kogemata tulnud vastuvõtule kuu aega varem, kui ta registreeritud oli. «Selliseid olukordi tuleb ette ja ma ei ütle ju talle, et mingu koju tagasi,» lausus Puu ning kutsus naise endaga uuringuruumi.

Koridori ootama jäänud Eevi Kask tähendas, et meditsiinitöötajate streik on praegu täiesti normaalne. Tema uuringuajani oli veel poolteist tundi. «Kui kedagi ees ootamas ei ole, siis nad võtavad varem ette,» ütles ta.

Purjus mees vehkis tanklas püstoliga

MARKO SUURMÄGI
marko.suurmagi@ajaleht.ee

Kolme maakonna politseinikud jälitasid laupäeva õhtul meest, kes oli vehkinud Abja vallas Kamara tanklas püstoliga. Otsitav leiti lõpuks joobnuna Mõisakülast ja tema autos oli stardipüstol.

Laupäeva õhtul võttis Viljandi- ja Pärnumaa piiril asuvas bensiinijaamas üks mees autos istudes enda kõrvalt püstoli ja sihtis õues olnuid. Väidetavalt olevat inimesed teda bensiinijaamas häirinud. Seepeale sõitis ta tanklast minema.

Juhtunust teatati politseile ning väljakutsele reageerisid lisaks Viljandi patrullidele politseinikud Tartust ja Lääne prefektuurist. Pärast vestlust tankla töötajatega suunduti sõidukit otsima Mõisaküla, kust see ka leiti. Sõidukist avastati stardipüstol.

«Juhtumitele, mis esmase info põhjal võivad olla seotud tulirelvaga, reageerib politsei alati täie tõsidusega,» selgitas Viljandi politseijaoskonna patrullitalituse juht Alar Sadam. Tema sõnul tuleks võimalike arusaamatuste ja konfliktide vältimiseks jätta relvataolised esemed koju ning kasutada neid üksnes sihtotstarbeliselt. Sadam lisas, et tavainimene ei tee peale vaadates vahet, kas tegu on stardipüstoli või ohtliku relvaga.

Samuti tuvastasid politseinikud, et sõidukit juhtinud mees oli alkoholi tarvitanud. Selle eest koostati talle väärteoprotokoll. Stardipüstoliga vehkimise asjaolusid eile veel täpsustati ning menetluse alustamine otsustatakse lähipäevil.

TOOMAS HUIK (POSTIMEES)

Mõni stardipüstol võib olla tulirelvaga väga sarnane ning seetõttu ei soovita politsei sellist eset endaga kaasas kanda. Fotol olev stardipüstol ei ole juhtunuga seotud.

Karksi valla elanik jäi Ukrainas jänni

KETLIN BELJAEV
ketlin.beljaev@ajaleht.ee

Võib juhtuda, et inimene satub välismaal ummikseisu ja tema naasmist peab toetama isegi koduvald. Nii aitab Karksi vald abivajajal Ukrainast koju saada.

15. septembil tehti Karksi valla dokumendiregistrisse kirje: Kiievis on hädas Eesti kodanik.

Vallavanem Taimo Tugi ütles, et juhtum on seotud ühe mures emaga, kes on palunud välisministeeriumilt abi Ukrainasse läinud poja kojusaamiseks. Nimelt oli too suundunud sinna mõttega asuda tüdruku juurde elama ja leida töö, aga mõlemad plaanid läksid vett vedama.

Tugi sõnul on noormees Karksi valla registris. «Natuke tule-eile-meile-lugu, ei saagi täpselt aru, mida ta sinna otsima läks,» lausus vallavanem. Tema andmetel on selline juhtum vallale esmakordne ja üle ei jäänud muud kui kodanik kodumaale tagasi aidata.

Karksi valla sotsiaaltöötaja Liivi Loi, kes on kõnealuse juhtumiga poisi ema kaudu tegelnud, rääkis, et vald kandis saatkonna arvele täpselt sellise summa, nagu oli küsitud. Vallalt paluti 90 eurot, millest 70 eurot oli mõeldud sõidu- ja 20 eurot majutuskulude katteks. Loi sõnul peaks noormees selle nädala jooksul koju jõudma.

Välisministeeriumi avalike suhete meedianõunik Sten Juur ütles, et nad ei pea selliste juhtumite kohta eraldi statistikat, aga möödunud aastal osutasid välisesindused ja välisministeerium konsulaarabi natuke rohkem kui 1500 juhul. Nende hulgas olid tagasipöördumised Eestisse, aga ka näiteks reisidokumentide kaotamised, õnnetused ja haigestumised.

Juur lisas, et kui välismaal hätta sattunud isikul või tema lähedastel pole võimalik sõidupileti eest tasuda, on omavalitsusel kohustus inimene Eestisse tagasi aidata.

Uus netipettuste laine sunnib eriti kriitiliselt suhtuma igasugustesse abipalvetesse, mis kutsuvad Ukrainas hätta sattunud kaasmaalasi rahaliselt aitama.

Viimase kuu aja jooksul on levima hakanud järjekordsed petukirjad, milles palutakse Ukrainast Eestisse lennupiletite soetamiseks 1700 eurot. Petukirju iseloomustab see, et abipalved on väga heas eesti keeles ja pärinevad tuttava meilikontolt, mille kurjategijad on kaaperdanud.

Politsei püstitas puhumisrekordi

Viljandi politseinikud keskendusid pühapäeval joobes juhtide otsimisele ning lasid ühe päevaga alkomeetrisse puhuda 801 autojuhil. Politseinikud ei mäleta varasemast, et neil oleks kunagi ühe päeva jooksul õnnestunud sellist tulemust saavutada.

«Tegutsesime peamiselt Suure-Jaani ümbruses, kus oli laat ning seetõttu oli ka autojuhte palju,» selgitas Viljandi politseijaoskonna patrullitalituse juht Alar Sadam.

Ehkki puhujaid oli palju, tabati alkoholi tarvitanuid rõõmustavalt vähe. Kogu nädalavahetuse jooksul tuli maakonnas alkomeetrisse puhuda 911 autojuhil ning kaks neist olid joobes. Nende joobeaste oli selline, mis võimaldas piirduda väärteoprotokolliga.

Üks joobes juht tabati suurte politseijõududega Mõisaküla pärast seda, kui ta oli stardipüstoliga Kamara tanklas vehkinud.

Reedest pühapäevani oli politseil maakonnas 47 väljakutset ning kainenema viidi viis inimest. Neist kolm magasid end kaineks politseimaja kambris ja kaks viidi koju. (Sakala)

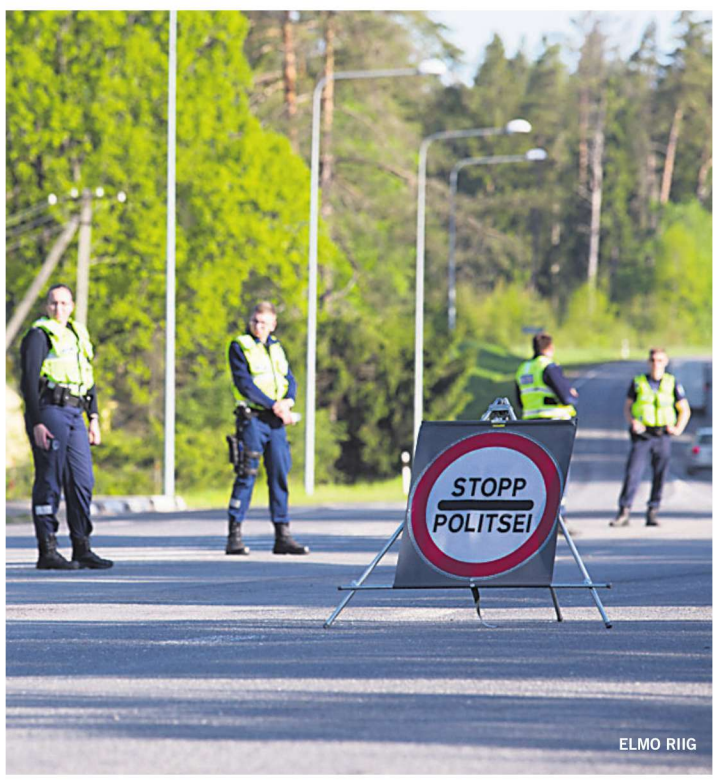

Politsei pani pühapäeval peamiselt Viljandimaal puhuma 801 autojuhti.

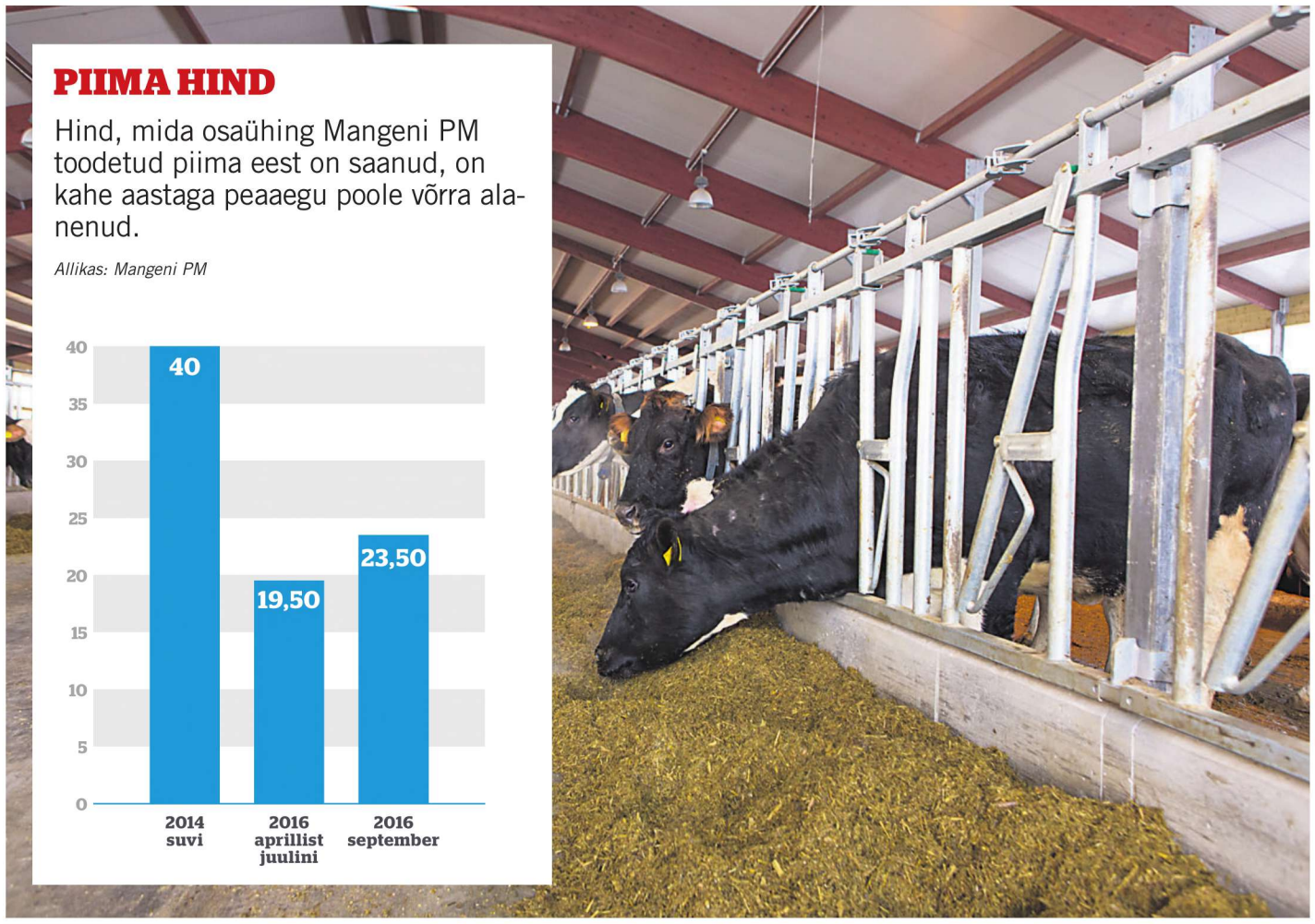

«Kui piima hind ei tõuse, siis mina enam ei oska. Pankrot on majas ja tuleb oma 1700 looma minema purjetada,» tõdes Viljandimaa suurima ja moodsaima lüpsifarmi, osaühingu Mangeni PM juht Meelis Venno. ELMO RIIG

KONFLIKT

Piimatootjad arvavad, et Eesti tööstused hoiavad ostuhinda kunstlikult all

EGON VALDARU
egon.valdaru@ajaleht.ee

Viljandimaa piimatootjad on seda meelt, et arvestades toorpiima hinna kerkimist maailmaturul, peaks meil kokkuostuhind tõusma märksa kiiremini, kui ta seda teeb.

Viljandimaa suurima piimatootja, 1800 lehmaga osaühingu Mangeni PM juhi Meelis Venno sõnutsi hoiavad tööstused praegu piima hinda kunstlikult all. «Tundub, et nad lähtuvad printsiibist: rumalatelt tuleb raha ära võtta,» sõnas Venno, kelle ettevõte saab piimaliitrist 23,5–24 senti.

Maailmaturu hind on kõrge

Sama meelt oli 430 lüpsilehmaga osaühingu Karpo juht Kalev Nurk. Ta tuletas meelde, et maailmaturul on toorpiima hind järsult tõusnud ja piimapulbri hind on kerkinud ühe kuuga 19 protsenti.

«Meie saime piima liitrihinna 20,7 sendilt 23,7 sendi peale, aga nad võiksid vabalt maksta 28 senti,» arvas Kalev Nurk. Põllumajandus.ee kirjutas läinud nädalal, et juuli keskpaigast praeguseni on piima hind Global Dairy Trade'i oksjonil tõusnud juba peaaegu 30 protsenti. Põhjus on kahes faktoris: Euroopa Liidu piimatootmine on eelmise aasta sama ajaga võrreldes 1,5 protsendi võrra langenud ja Aasias on nõudlus piima järele suurenenud.

Nii Venno kui Nurk tõdesid, et nende ettevõtted on juba kaks aastat piima tootnud suure kahjumiga. «Kui lehmi on üle tuhande, on liitri omahind 27-28 senti; kui alla tuhande, siis juba üle 30 sendi,» ütles Meelis Venno.

Tema ütlemist mööda on tootjale iga lisasent praegu ülitähtis. «Varasematel aastatel oleme saanud miinust katta suurepärase viljasaagiga, aga tänavu on selles osas ikaldus. Kui piima hind kiirelt ei kerki, võib varsti olla pankrot majas. Paljudel talunikel on seis hästi nutune, nad ootavad hinge kinni pidades, et hind kiirelt tõuseks,» kõneles Venno.

Tööstused lubavad kiiret tõusu

Valio Eesti aktsiaseltsi juht Maido Solovjov kinnitas, et piima kokkuostuhind on väga kiires tõusus. «Valio maksab septembris keskmiselt 23,5 senti ja oktoobris teeme ka olulise hindade tõusu. Need hinnad, mida me sel talvel näha saame, on väga kenad,» prognoosis ta.

Solovjovi sõnutsi on Valio Eesti olnud Baltikumi hinnaliider ning see on taganud talle ka suurema toorpiimakogu se. «Jälgime pidevalt turgudel toimuvat ja läheme arengutega kaasa. Sel suvel Leedusse müües said Eesti piimatootjad hinnaks 18 senti ja meie maksime 21,5 senti ning selline olukord kestis mitu kuud,» märkis Solovjov.

Meelis Venno

Aktsiaseltsi Tere juhataja Oliver Kruuda ütles, et on alati püüdnud tootjatele maksta veidi kõrgemat hinda kui konkurendid. «Kui suvel oli enamiku kokkuostjate hind juba 20 senti ja Leetu veereva piima eest pakuti põllutootjatele üldse vaid 18,5 senti, siis meie oleme oma tootjatele suvi läbi umbes viis protsenti kõrgemat hinda maksnud. Kindlasti ei ole ma nõus selle väitega, et rumalatelt tuleb raha ära võtta, pigem oleme püüdnud tootjatega kõigiti koostööd teha, et meie riigis oleks parem piima toota ja töödelda,» rääkis Kruuda.

Ta teatas, et on levitanud üleskutset kõrvaldada turult ekspordiks veerev piim, sest selle tõttu langes ka Eesti tööstuste kokkuostetava piima tonnihind 180–210 euroni, mis on piimatootjale aga ebaõiglane.

«Kui piimaauto sõidab kombinaadist mööda, peal koorem piima, mille tonni eest maksab Leedu konkurent 185 eurot, ei saa ka Eesti tööstused muud teha kui niinimetatud turuhinda pakkuda. Teeme ekspordipiimast pulbri ja või/koore, müüme selle maailmaturule maha ja saame märksa kõrgemat tulu,» kirjutas tööstuse omanik.

Kruuda väitel saaks piimatootjatele juba praegu maksta liitrist 33 senti, mis oleks võrreldav Soomega.

«Tulevikus siis Eesti piimatootjad koos tööstustega jälgiksid maailmaturu hindu, mis muutuvad igal kolmapäeval, ja sellele vastavalt kujuneks ka siseriiklikult sisebrändide tarbeks ostetava piima hind,» tõdes ta.

ÜHENDUS

Lauatelefonsides kaob teineteise järel kaks põlvkonda

AIVAR AOTÄHT
aivar.aotaht@ajaleht.ee

Viljandimaal lõpetas septembri algul töö viimane analoogsidel põhinev telefon ja õige pea suletakse kõikjal ka vana kooli digitaalne lauatelefonside. Lauatelefonid jäävad tööle tänu internetile.

Telia Eesti võrguarengu insener Toomas Peterson lülitas 15. septembril Saarepeedi analoogjaamast voolu välja. Sektsioonkapi moodi jaam ise on suurem, kui kitsukeses ruumis pildile mahtus. MARKO SAARM

Telia Eesti andmeil oli Viljandimaa Valgamaa järel teine Eesti maakond, kus analoogside töö lõpetas. Siin kandis jäi viimaseks mohikaanlaseks Saarepeedil asuv analoogsidejaam.

Telia Eesti võrguarengu insener Toomas Peterson lülitas läinud neljapäeval sellest jaamast ka voolu välja, ehkki viimased kaks klienti olid uuele internetipõhisele ühendusele suunatud juba 6. septembril.

Analoogjaama elektrita jätmine oli lihtsalt sümboolne samm, mida Sakala ajakirjanik ajaloolise hetkena pealt näha soovis. See käis järsku. Peterson keeras paari lülitit ning 15. septembril mõni minut enne kella 10.30 oligi Viljandimaa viimane analoogjaam igaveseks tumm.

1979. aastal valminud ja suurt metalset sektsioonkappi meenutav analoogjaam suutis pakkuda kuni 150 telefoninumbrit. Kõrvalruumis asub internetiliiklust haldav DSL-sõlm, mis mõõtudelt mahuks diplomaadikohvrist pisut suuremasse sumadani. Selle sõlme küljes on 384 porti ehk ühenduskohta klientidele, kellest igaüks võiks muude internetiteenuste kõrval kasutusele võtta terve seeria lauatelefoninumbreid.

Internet võtab üle

Telia Eesti eelkäija Elion, kes oli omakorda Eesti Telefoni mantlipärija, hakkas internetipõhist lauatelefonsidet pakkuma 2006. aastal ning analoogjaamu sulgema 2012. aastal.

Telia Eestil on plaanis lõpetada analoogsideajastu kogu Eestis hiljemalt järgmise aasta esimesel poolel. Millisel Eesti piirkonnal on au olla kõige viimane, see veel teada pole.

Peterson märkis, et umbes sama ajakava järgi suleb Telia Eesti ka digitaalsed lauatelefonijaamad, kuid lauatelefonide lõppu see muidugi ei tähenda. Kliendid saavad lauatelefone edasi kasutada internetiühenduse kaudu.

«Arvasin omal ajal, et digitaalne lauatelefonside elab kauem, aga nüüd kaob see koos analoogsega,» nentis ta. «Millal saavad lauatelefonid üldse ajalooks, seda ma öelda ei julge. Ilmselt toimuvad nii suured muudatused põlvkondadega.»

Kui vahepeal oli tavalisel kodanikul tarvis lauatelefonsidet lisaks kõnelemisele selleks, et tuua oma koduarvutisse internet, siis nüüd on tal internetti vaja, et tuua oma koju lauatelefon. Nõnda jääb soovijail lauatelefon endiselt alles, kuid sidet peetakse üle interneti ning sellist ühendust tähistab lühend VoIP.

Peterson nentis, et VoIP-sideks on vaja tavalise lauatelefoni ja kaabli vahele spetsiaalset ruuterit, mida Telia ka kliendile pakub. Teine võimalus on soetada sisseehitatud ruuteriga VoIP-lauatelefon.

Kes kasutab seni numbrivalimiskettaga telefoni, peab Petersoni sõnul muretsema VoIP-side tarvis uue telefoniaparaadi, sest kettaga telefoni külge ruuterit ühendada ei saa.

Jääb mitu süsteemi

Lisaks internetipõhisele lauatelefonsidele haldab Telia Eesti veel kaht lauatelefonisüsteemi, mida Toomas Petersoni kinnitusel sulgeda pole plaanis.

Kui klient tarbib Telia Eesti teenustest ainult lauatelefonsidet, saab ta harjumuspäraselt edasi kasutada oma senist aparaati, olgu siis nuppude või kettaga.

«Sel juhul muudetakse internetisignaal jaama ja kliendi vahel tavaliseks digitaalsignaaliks ning see süsteem kannab nime PGW,» lausus Peterson.

Telia Eesti silmis on sisuliselt tegu siiski VoIP-kliendiga ning arvel on tema teenus kirjas kui «VoIP-jaama telefon».

Seal, kuhu kaablit on ebamõistlik vedada, kuid klient soovib siiski lauatelefoni, pakub Telia Eesti seda mobiilsidevõrgu kaudu. Klient saab tasuta kasutamiseks mobiilsidevõrgus töötava lauatelefoniaparaadi, millel on lauatelefoni number. Arvel on sel juhul kirjas «Statsionaarne raadiotelefon».

Peterson lisas, et analoog- ja digitaalside suletakse, sest mitut paralleelset süsteemi korraga hallata on kulukas, pealegi on internetipõhine side töökindlam ning pakub rohkem võimalusi. Moraalselt vananenud analoogside kõrval ei paku tootjad uuendusi ega varuosi enam ka digitaalsüsteemi tarvis.

LAUATELEFONID ARVUDES

Käesoleva aasta teises kvartalis oli Eestis kasutusel 215 429 lauatelefoninumbrit.

- Tehnilise järelevalve ametil on sellekohane statistika 2003. aastast ning kõige rohkem lauatelefoninumbreid töötas selle info põhjal 2004. aasta esimeses kvartalis: 468 405.
- Telia Eesti leidis oma arhiivist varasema info, et 2001. aasta 1. aprillil toimis eelkäija Eesti Telefoni võrgus 520 655 lauatelefoninumbrit.

Allikad: tehnilise järelevalve amet, Telia Eesti

MULGI UUDISE

Luuduskeskus tuup taimetarga Mulgimaale

Lilli luuduskeskus kõrraldep selle aaste septembrest kuni tulevaaste maikuuni Karksi Valla kultuurikeskusen luuduseõdakit pääliskirjage «Pühäpäevätse kokkusaamise luuduse, laule ja puhta söögige».

Kullete saap ettekandit tervisest, luudusest ja õigest süümisest. Kõneleme om lubanu tulla rahvaluuletäädlane Marju Kõivupuu, taimetark Maret Makko, umbrohusüüke asjatundai Raivo Kalle, putukatäädlane Urmas Tartes, linnutäädlane Riho Kinks ja jahimiis Vahur Sepp. Egä kõrd saap tutvust tetä kah üte OTT-i söögivõrgun oleve oma kandi talu või ettevõttege ja kullete Karksi-Nuia muusikakooli ülesastmist. Pakutes kah tiivett ja suupoolist. Osamass om egä kõrd viis eurut.

Edimene kokkusaamine om joba sii pühäbe, 25. septembrel. Sis kõnelep söögist ja süümisest Irje Karjus ek Mõtsamuur. Ilma püüglejahute küdsätet leibu-kuuke pakk pagariäri Priileib.

Täädust edespidiste luuduseõdakide kohta saap vaadete kaits nädälit enne kokkusaamist Lilli luuduskeskuse ja Karksi valla kultuurikeskuse Facebookist ja kodulehte päält.

Sügüsese kokkusaamise om plaanit viil 16. oktoobrel, 6. novembrel ja 4. detsembrel. Luuduseõdakit toetep keskkonnainvesteeringide keskus.

Uvilise saave õppi murdekiilt

Joba sii nädäl akkave mitmen kandin pääle Mulgi murde ringi, kun egän ian murdeuvilise saave perimuskiilt miilde tulete või õppi. Täembe, 21. septembrel tulep jälle kokku kümneaastene Tarvastu murdering, 23. septembrel koguneve kolmandele uuajale Tõrva mulgi ja 22. septembrel om peris edimene kokkusaamine Tartu murderingil.

«Kui pallu inimesi kokku tulep, ei mõista arvate, a vast kümmekond iki tulep,» kõnel Tartu mulke kogukonna vanemb Meeta Meltsas, kes akkap Tartu murderingi juhateme. Ta ütel, et prilla om kokkusaamise plaanit üits kõrd kuun nelläbese päevä pääle, sest samal aal om kah Tartu mulke arilik kokkusaamise aig. «A kudas edespidi oleme akkap, saap täpsembelt selges pääle edimest tunni, ku inimese om oma soovi ja tahtmise vällä ütelnu,» arvas Meltsas.

Tartu, Tarvastu ja Tõrva murderingi kõrraldep Mulgi kultuuri instituut ja rahage om toes Mulgimaa kultuuriprogramm.

Viil saap mulgi keelege tutvust tetä Villändin, kun käip Mulke Seltsi iistvedämisege kuun kige vanemb Mulgi murde ring. Karksi kandi murdeuvilise võive Mokalaada naistege kampa lüvvä. Sääl kõneldes murdekiilt ja tetäs kah pallu muud uvitevet.

Rohkemb täädust murdeõpmise kohta saap kodulehe päält www.mulgimaa.ee.

Luuduskeskus kuts latsi mõtsa ja rappa

Sel kooliaastel pakup Lilli luuduskeskus lasteaia- ja koolilastel 11 luudusprogrammi ja joba om ennest kirja pannu üle tuhande latse, kes kik tahave Lilli luudusmajja tulla. Tellitu om 70 õpmisekäiku, mes om keskkonnainvesteeringide keskuse puult raha saanu. Programme saap lähembelt uuri kodulehe päält www.keskkonnaharidus.ee.

«Lasteaia- ja noorembe koolilatse saave tutvust tetä taluelu ja luumege,» kõnel Lilli luuduskeskuse iistvedäi Ly Laanemets. «Suurembe käive raban turvast uurman, mõtsan müüdä mägra rada mõtsaelu kaemen ja murrave vällän pääd elust endest peri rehkendemisülesandege. Keskkooliialistege mõtleme, kudas saas endest luudusese äste vähä märki maha jätta. Mitmen programmin tarvitedes tõukerattit. Detsembre- ja jaanuarikuul tuleve joba egäaastese talveprogrammi.»

Luudusmaja man om prilla kolm obest ja poni, kaits maakarja lehmä, viis kitsi, kolm lammast, jänesse, ani ja pallu kirivesi kanukikkit.

«Kik nii looma-linnu om kah tähtsa tegelase mede programme läbiviimise man. Me näitäme siin arilikku maaelu: toome üten lastege allikust piimä, võtame kanapesäst muna ja teeme sellest kuuki,» kõnel Ly Laanemets.

«Waldorfkooli latse ollive nädäl aiga siin ja mitu tükki neist õpsive esiki kitsi nüsmä. Kana om meil siin egäüits esit värvi ja muneve esit värvi mune kah. Latse arvave mõnikõrd, et nii om värvit pühädemuna, aga ei ole. Ani om meil tähtis tegelane õpmise man – temä pääl õpime tundma viilinde jalgu,» sellät Laanemets, kudas nüidse aa latse talueluge tuttaves tetäs.

Lilli luudusmajja saap minna pallalt sis, ku enne om kokku lepit.

Mulgikeelsed uudised on Sakalas ja Vikerraadios kaks korda kuus. Rubriiki toimetab Kristi Ilves Tarvastu kandist.

Põhja-Läti põnevad paigad

AIVAR KALJUSAAR,
reisihuviline

Kuulates uudiseid nii kaugematelt kontinentidelt kui lähemalt Euroopast, tundub maailm hukas olevat. Seepärast otsustasin tänavu puhkuse ajal väga pikale reisile mitte minna ja teha tutvust lähimal välismaal Lätis pakutavaga.

Ent sellekski, et proovida omal nahal ära Valmiera Tunnetuse pargi uus osa, sõita Gulbenest mööda kitsarööpmelist raudteed rongiga Alūksnesse ja lõpetada reis Līgatnes, lätlaste pika ajalooga paberitootmiskeskuses, kulus üle poole tuhande kilomeetri.

Valmiera Tunnetuse rada algab suhteliselt madalalt, kuid lõpeb üle jõe liuglemisega. 7 × AIVAR KALJUSAAR

Valmieras kaheksa meetri kõrgusel

Valmiera Tunnetuse raja vana osa on umbes 2,5 kilomeetrit pikk ja mõeldud paljajalu läbimiseks. Talla all pakuvad muu hulgas aistinguid liiv, puukoored, klaaskuulid, männikäbid ja kivid ning ümarpalgil või otsapidi maasse torgatud palgijuppidel turnides saab tööle panna ka oma tasakaalumeele. Lisaks võimaldab lapsepõlvest tuttava tikutopsitelefoni sarnane atraktsioon proovile panna oma kuulmise ning pärast tagasijõudmist pakutakse jalavanni.

Raja uus osa kõditab närve aga hoopis muul moel: see kulgeb kõrgel puude otsas. Enne, kui saan õhinaga teele asuda, tehakse mulle põhjalik instruktaaž ja kinnitan lepingul oma allkirjaga, et olen kõigest aru saanud. Ühe huvitava punktina on kirjas, et kõik minu raja läbimise kulud on õigesti arvutatud.

Ega siis muud kui julgestusrihmad ümber, kiiver pähe, karabiin trossi külge ja seiklema!

Rada algab umbes nelja meetri kõrgusel ja hakkab tasapisi tõusma. Peagi olen kaheksa meetri kõrgusel. Alguses on liikuda üpris lihtne, aga mida edasi, seda suuremat osavust see nõuab.

Ronida tuleb eri moel ehitatud rippsildu mööda, kuid Viljandi lossimägedest tuttava jäiga rippsillaga on neil vähe ühist. Kui Viljandis peab vaeva nägema, et sild kiikuma saada, siis seiklusrajal võivad vale liigutus ja tormakus viia kuristikku – õnneks vaid kõie otsa kõlkuma. Ei oska arvatagi, kuidas sel juhul sillale tagasi pääseb.

Puude vahelt hakkab paistma Gauja ehk Koiva jõgi. See tähendab, et rada hakkab lõppema: finaaliks on trossi otsas 187-meetrine liug üle jõe ja selle järel 131-meetrine tagasitee.

On ka võimalus enne jõge katkestada. Et pilet lubab pargis jõudu katsuda kaks tundi, otsustangi esimesel korral seda varianti kasutada ja otsast peale alata.

Teisel katsel läheb raja läbimine juba pisut kindlamalt ja ma ei jäägi enam osavamatele ette. Sedapuhku sõidan lõpus ka üle jõe ning naudin fantastilist lendamise tunnet ja avanevat vaadet. Maandun võrgus. Nüüd on vaja saada puu otsas olevale platvormile ja suure ponnistusega see ka õnnestub.

Tagasipääsemiseks pole muud võimalust, kui ennast taas kindlalt maalt lahti tõugata ja üle jõe tuhiseda. 700-meetrine teekond on jõudnud õnneliku lõpuni ning kogu selle turnimise jooksul pole olnud isegi aega kõrgust karta – nii palju on rajal püsimisega tegemist olnud.

GULBENE

Gulbenes tasub pilk peale heita

- autahvlile kirjaga «Läti Vabadusvõitlejate Valmiera 1. Jalaväerügemendi ja Eesti rahvaarmee üksused vabastasid 31. mail 1919. aastal Vanagulbene».
- ettevõtjate 1999. aastal annetatud kellale (pildil), mida peetakse linna sümboliks
- pargile, kus saab näha kivisse raiutud luigeperet – luik kaunistab nii Gulbene vappi kui lippu.

Allikad: Aivar Kaljusaar, visitgulbene.lv

Kitsarööpmelise raudtee üks atraktsioone on rongiröövi, mille mänguohvrid jäetakse rongist maha.

Rongiröövi teel Gulbenest Alūksnesse

Gulbene ja Alūksne vahel käib Baltimaade ainus kindla sõiduplaaniga kitsarööpmeline rong. Enne jaama suundumist teen aga kondiaurul väikese tiiru linnas.

Vanas Gulbene mõisas jääb esimesena silma Valge loss, mis on mähitud rohelisse võrku, et mööduvad inimesed lagunevalt hoonelt kukkuvate tükkidega viga ei saaks. Ilusate kaunistustega maja on kahjuks kokkuvarisemise äärel. Sealsete inimestega rääkides tuleb välja, et käib võidujooks lagunemise ja Euroopa Liidult raha saamise vahel: ehkki mitu kõrvalhoonet on korda tehtud, ei hakka linna enda jõud häärberile peale.

Vaksalis selgub minu pettumuseks, et vaguneid polegi vedamas diisel-, vaid manööverdevedur. Tuleb välja, et õiged vedurid on remondis. Sellest hoolimata laseb rongijuht vilet ning vagunid nõksatavad paigast, et asuda 33-kilomeetrisele ja poolteisetunnisele teekonnale Alūksnesse.

Ega teel suurt midagi vaadata ole. Soine maastik vaheldub üksikute viljapõldude ja väikeste jaamadega. Et üles on tuldud hommikul vara, istmed on pehmed ja kostab ühtlast kolksumist, tükib kangesti uni peale.

Ühel hetkel rong pidurdab järsult. Teen silmad lahti ja kõik on nagu piima sees. Kostab kisa ja laiali vajuvast suitsust tulevad nähtavale röövlid. Inimesed sülelastest vanuriteni aetakse vagunitest välja, ilma et neil lubataks midagi kaasa võtta. Mahajäänud pagasi korjab üks röövlitest kokku ning annab siis vedurijuhile käsu edasi liikuda. Rong läheb liikvele ja mahajääjatel ei jää üle muud kui lehvitada. Õnneks jääb minu vagun kurjategijatest puutumata, sest sinna nad sisse ei pääse. Puuistmetega tavavagunis polnud aga selliste juhtumite ärahoidmiseks midagi ette võetud.

Mõtlen endamisi, et oleks ikka päris õudne, kui elaksimegi niisugusel kauboiajastul. Õnneks oli see, mis Gulbene ja Alūksne vahel juhtus, kõigest kohalike endiste aegade meenutuseks korraldatud etendus.

Līgatnes trükiti Eesti kroonid

Lätis võiks autoga seigelda küll, kui vaid teed oleksid paremad. Isegi rahvusvaheline Riia–Pihkva maantee on kohati nii muhklik, nagu sõidaks kunagi kahe linna vahel kulgenud kiviteel. Selle asemel et olukorda parandada, pannakse pigem üles kiirust piiravad märgid. Tundub, et kohalikud on oludega harjunud ega pea piiranguid millekski. Alla 100 kilomeetri tunnis ei liigu seal suurt keegi.

Saan minagi oma kilomeetrid kadudega läbitud ja peatun Līgatne turismiinfo keskuse juures. Līgatne, Gauja rahvuspargi ühe kaunima paiga tõeline elu algas 200 aastat tagasi, kui sinna rajati paberiveski. Paberivabriku töötajatele ehitati ühe- ja kahetoaliste korteritega ridaelamud, sünnitusmaja, kool, haigla, surnukuur...

Kas te olete kunagi näinud mäe sisse liivakoopasse tehtud surnukuuri? Tol ajal polnud ju veel külmutusseadmeid ja sooja ilma eest sai varju pakkuda ainult emake loodus. Oma teel näen veel kümneid koopaid – mõned suuremad, mõned väiksemad –, kuid need pole kaevatud surnute tarvis, vaid elavatele panipaikadeks ja kelderiteks.

Paberiveski, kust kõik alguse sai, asub kohe turismiinfokeskuse vastas. Giid seletab, et tehase töölised elasid algusaegadel kommunismis. Inimesele, kes paberivabrikusse tööle asus, anti ühetoaline 30-ruutmeetrine korter, milles elamine, küttematerjal, elekter (nii palju, kui seda oli) ning kõikvõimalikud teenused olid tasuta. Lisaks maksti veel palka. Seda kõike ikka selle nimel, et tööjõud ära ei läheks. Tööline pidi aga iga päev 12 tundi rügama.

Paberitööstuse algusaegadel suutsid 15 inimest toota täieliku käsitööna lehthaaval vaid 820 kilo paberit aastas. XIX sajandi keskel kasvas vajadus paberi järele ja ilmusid esimesed masinad.

Līgatne paberivabrik oli umbes 40 aastat kõrgtasemel kvaliteetpaberi tootja. Üksnes seal valmistatud paberil võis kasutada Vene impeeriumi vappi. Līgatnes toodetud paberile trükiti ka esimesed Eesti Vabariigi kroonid, mis olid käibel enne Teist maailmasõda.

Praeguseks on paberivabrik ainult Lätis võimalike ärimaailma keerdkäikude ja skeemide tõttu juba kaks aastat seisnud. Sellel on küll omanik ja käib töö tehase käivitamise nimel, kuid teravaim probleem pidavat olema, et kusagil ei koolitata selle ala inimesi.

Līgatne teine suurem vaatamisväärsus asub maa, täpsemalt kohaliku rehabilitatsioonikeskuse all. Nelja meetri paksuse pinnase ja viiemeetrise betoonikihi alla peidetud punker kaevati siia 1960. aastate algul pärast Kuuba kriisi. 250 inimest – ja muidugi mitte tavalist, vaid ikka Läti NSV juhtkonda kuuluvat – arvati siin vastu pidavat kolm kuud. Oma tuba oli nii KGB-l kui Läti parteijuhil Alfrēds Rubiksil.

Kuni 1991. aastani asus punkri peal kommunistliku partei puhkekodu ja tuumavarjendi olemasolust teadsid vähesed. Muu hulgas tuli punkri avastamise järel välja 10 000 gaasimaski, mida on nüüd kõigil soovijatel võimalik kaheksa euro eest endale suveniiriks osta. Nagu giid Alla Pugatšova laulude saatel räägib, pidavat lapsed neid kasutama Halloweeni ajal, naised sibulat koorides ja mehed titemähkmeid vahetades.

VALMIERA

Valmiera Tunnetuse raja

- maapealne osa valmis 2011. aastal ja puude otsas kulgev mullu
- läbijad peavad olema vähemalt kuus aastat vanad, 1,2 meetrit pikad ja 30 kilo rasked
- kasutamine on võimalik kevadest sügiseni, tavaliselt märtsi algusest oktoobri keskpaigani.

Allikad: sajutuparks.lv, Aivar Kaljusaar

LĪGATNE

Ehkki Läti pole just kuulus veinimaa, võib Līgatnesse sõita ka veine degusteerima.

- Līgatnes Vīna Darītava toodab 25 sorti veini, õunaviina ja siidrit.
- Kaheksa inimese käsitööna valmib 40 tonni veini aastas.
- Muu hulgas on sortimendis Võilillevein ja Sirelivein.

Allikas: Līgatnes Vīna Darītava

Līgatne paberivabriku siit ilmast lahkunud töötajate tarvis kaevati liivakaljusse surnukuur.

Kunagises Karl Vaino erivagunis saab tänapäeval iga soovija ööbida.

228-aastane Alūksne pakub üllatusi

Pärast poolteisetunnist sõitu jõuab rong Alūksnesse. Et sellest linnast sõna otseses mõttes ülevaadet saada, võtan nõuks ronida 1788. aastal valminud luteri kiriku torni. Sinna viib kirikutorni kohta tavatult lai trepp, mille ehitamise taga olnud tugeva kehaehitusega mõisaproua, kes oma laia kleidiga muidu liikuma poleks mahtunud.

Vaade 55,5 meetri kõrguselt on võrratu, kuid see pole ainus koht, kust on võimalik Alūksnele pilku heita. Teisel pool järvelahte ja selle keskel asuvat Linnusaart, kus seisavad Liivi ordulossi varemed, kõrgub 217-meetrise Templimäe tipus 38-meetrine vaatetorn.

Templimäge võib pidada Alūksne sünnikohaks, sest seal asusid iidne latgalite linnus ja muinaslinn. Nime on mägi saanud aga Kuulsuse templi järgi, mis on pühendatud Põhjasõja sündmustele. Sealsamas mäeküljel asub 1937. aastal valminud sild, millest võib küll üle käia, kuid edasi ei pääse sealt kusagile.

Alūksnes on aga ka täiesti praktiline, Linnusaarele viiv sild, mis pakub isegi kõrvailu. Nimelt mängib seal valitud täistundidel muusika.

Ööbima sõidan rongiga taas Gulbenesse. Kui juba seal kandis olla, ei taha loobuda võimalusest magada Eesti NSV kommunistliku partei esimese sekretäri Karl Vaino salongvagunis, millega aastatel 1978–1988 parteibosse ringi sõidutati. Gulbenesse toodi see hotelliteenust pakkuma 2005. aastal Türilt ja suuremat remonti ei paista see näinud olevat.

Lisaks neljale väikesele ja ühele suurele kupeele on salongvagunis kööginurk ja kooslolekute ruum, kus on olemas kõik töötegemiseks vajalik. Paraku pole vagun ühendatud veevärgiga, nii pean tualetis ja pesemas käima depoos.

Aknal ripub päevi näinud Eesti NSV lipp. Et õhtul suurt midagi enam teha pole, sirvin NLKP XXVII kongressi kõnesid. Meelde jäävad vaid kestvad kiiduavaldused. Öösel ärkan mitu korda selle peale, et rong sõidab mööda.

ALŪKSNE

Alūksne Uues lossis tegutsevas muuseumis võib muu hulgas näha väljapanekut

- inimasustusest, mille jäljed ulatuvad 7600. aastani enne meie aega
- Alūksnes valmistatud VEF-i raadiotest (pildil)
- küüditamisest ja kommunismiajast.

Allikas: Aivar Kaljusaar

TEEMAD

Toimetaja MARGUS HAAV, 433 0046, margus.haav@ajaleht.ee

15

Nädalavahetusel peetakse Tartus juba 15. korda festivali «RegiÖÖ», mille keskmes on eri rahvaste pärandkultuuride ühisosa.

Iiri pärimusmuusika legend Paddy Keenan astub Viljandis lavale laupäeval. ERAKOGU

Iiri torupillilegend avab pärimuspesad

Selle nädala lõpul saabub Eestisse Iiri pärimusmuusika legend, torupillimängija Paddy Keenan, kes annab kontserdi pärimusmuusika keskuse pesades Tallinnas, Raplas ja Viljandis.

Tartu ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia lektor, torupillimängija ja pärimusmuusika õppesuuna juht Merike Paberits tunnistas, et ootab Keenaniga kohtumist väga. «50-aastase pillimängukogemusega Keenani, torupillimängijate Jimi Hendrixi kontserti lihtsalt peab nägema,» lausus ta.

Keenan on pärit pika pillimängutraditsiooniga perest. Iiri torupilli võttis ta esimest korda kätte kümne aasta vanuselt ning juba 14-aastasena astus ta Dublini tuntud kontserdimaja lavale. Noormeheikka jõudnud, moodustas ta sõpruskonnaga The Bothy Bandi, millest sai 1970. aastate Iirimaa olulisim traditsioonilise muusika ansambel.

Lisaks on Paddy Keenan teinud edukat soolokarjääri, mis on viinud teda kokku hulga tuntud muusikutega. Noorena anti talle mitut masti tiitleid. Teda on nimetatud Iiri torupilli Hendrixiks, Coltrane'iks, aga ka Paganiniks. Praeguseks vanameistri staatusesse jõudnud Paddy mängustiili jäljendades on üles kasvanud mitu põlvkonda muusikuid ning tema küpset musikaalsust hinnatakse üle maailma.

Paddy Keenan astub lavale reede, 23. septembri õhtul Tallinna džässiklubis Philly Joe's ning laupäeval, 24. septembril Rapla Loomeruumis ja Viljandi pärimusmuusika aidas. (Sakala)

TEATER

Ugala maagiline «Soo»

OLIVER ISSAK,
teatrikriitik

Oskar Lutsu «Soo» ilmumisest möödub tänavu juba 102 aastat. On huvitav, et algul, esimeses trükis, oli selle jutustuse pealkiri hoopis «Kirjutatud on...». Mis ajendas Lutsu seda muutma, võime vaid oletada, kuid Ugala teatris esietendunud Eva Kolditsa lavastust on tõesti parem kokku võtta pealkirjaga «Soo». Nii tundub vähemalt esmapilgul.

Martin Mill ei saa kahe ja poole tunnise etenduse jooksul peaaegu kordagi mahti puhata. GABRIELA LIIVAMÄGI

Kõik algab sellest, et kunstnik Toomas naaseb Pariisist oma täditütre tallu. Ta on rõõmus, kuigi on siin, Eestis, vastumeelselt, sest on Pariisi Ladina kvartalist rahanappuse tõttu välja tõstetud.

Lootes leida siit maalimiseks rahu ja vaikust, avastab Toomas rahuliku soorahva pealispinna alt keerulise elu ning üritab hakata seda harutama. Nii nagu soos vajutakse liigutades ja rahmeldades üha sügavamale, vajub ka Toomas ikka sügavamale ja sügavamale. Püüdes päästa/aidata teisi (eriti Metskassi), peab ta lõpuks päästma enda. Või põgenema, kui see on üldse enam võimalik.

Tühjus ja avarus

Lutsu jutustus on olemuselt sümbolistlik ja sümbolistlik on ka Eva Kolditsa lavastus. Narratiiv vaheldub lühikeste sümbolistlike kujundite või pildikestega, mis vahel peatavad loo kulgemise, vahel aga sulavad sellega kokku. Kui Toomasele räägitakse nii-öelda Õunakesest, peatub aeg hetkeks ning üle lava kõnnibki punases kerajas kostüümis Õunake. Või näiteks Toomase täditütre ehk Koduperenaise naer ja keerlemine pimedas saalis taskulambi valgel. Või Madjaku kättemaks.

Ühesõnaga on Koldits suutnud luua terve lavastuse jooksul väga erinevaid veenvaid ja sürreaalseid hetki, tänu millele on võimalik aduda «Soo» tegelikku olemust, tunnetada oma nahal soo lihtsuses peituvat keerukust.

Lisaks on lavastuses tunda XX sajandi alguse Euroopa teatri hõngu, aega, mil Luts selle jutustuse kirjutas. See on teater, mis ei taha jutustada lugu, toetudes realismile, vaid otsib sellest väljapääsu. Otsib absurdsust, õudu, sügavust, uut esteetikat, uut väljenduslaadi. Vaataja ei kao ära mängu ega jälgi ühte lugu kõrvalt, vaid jääb justkui vahepeale. Ta ei ole mängus ega ka mängust väljas. Selline olemine on huvitav, aga väga pika aja jooksul paraku väsitav.

Sellele mängule lisab raskust ja põnevust asjaolu, et näitlejad ei lahku terve vaatuse jooksul kordagi lavalt, vaid liiguvad üksnes lava külgedel asuvatele pinkidele.

Lavakujundus ongi ääretult minimalistlik. Peale laes rippuvate suurte pärlite ja lava keskel ringikäiva plangu (väga huvitav leid, mida kasutatakse oskuslikult ära ka lavastuses) ei ole *black box*'i (mida on võimalik imetlema minna veel vaid viimased kuus kuud) muud midagi toodud. See loob hea võimaluse keskenduda näitlejate mängule ja samas loole ning lava tühjuse kaudu tuua vaatajani veelgi enam soo pealispindset tühjust ja avarust.

Lihtsana näivad elud

Ühe huvitavama rolli tegi Jaak Lutsoja. Oma lihtsuses ja kohati amatöörlikkuses – Lutsoja ei ole näitleja – mõjus ta lavastuse üldise teatraalsuse ja raskuse keskel vabastava ja muhedana. Au peab kindlasti andma Martin Millile, kes ei saanud kahe ja poole tunnise etenduse jooksul peaaegu kordagi mahti puhata ning suutis lavastuse intensiivsusest ja rõhuvusest hoolimata säilitada oma energilisuse ja jõulisuse lõpuni.

Anne Türnpu laululõigud tekitasid huvitava atmosfääri, kus kohati pöördus asi naljaks, kus aga samas oli palju mõtlemapanevat ja lummavat.

Peale väikese rolli täitmise mängis Jaak Lutsoja tähtsat osa lavastuse muusikalises kujunduses. Kõik need helid, mida ta suutis oma akordionist välja meelitada, kasutati ära ning nõnda tekkinud helimaastik sobis väga hästi kokku loo sürreaalsusega.

Lisaks oli suur osa Tiibeti/Nepali helikaussidel, mida kõik tegelased peale Toomase aeg-ajalt lavaservas mängimas käisid. Selline helilahendus suutis hoida staatilisi dialooge pikalt elusana. Paraku muutusid need lõpupoole ikkagi natukene venivaks.

Lavastuse suurim miinus oligi liigne staatilisus. Tempokad akordionisoolod ja paukuvad püssid tõmbasid vaataja vahepeal küll mängu, aga peagi vajus raske ja rõhuv atmosfäär talle jälle peale. Samas võiks öelda, et soo ongi kohati avar ja tühi, aga selle tühjuse all valitsevad tundmatus ja pimedus. Soo saladus peitubki laugastes, kuhu on kadunud ja peitunud kõike ning mis tõmbavad endasse kõiki, kes korra on lasknud ennast soo lihtsusest ära võluda.

Nii vajus ka Toomas lõpuks sohu, sest lihtsana näivad elud olid hoopis väga sügavad. Ja kes kord on laukasse vajunud, see sealt enam välja ei saa.

LAVASTUS

Oskar Lutsu «Soo» Ugala *black box*'is

- Dramatiseerija ja lavastaja Eva Koldits (Teater NO99)
- Kunstnik Kairi Mändla
- Muusikaline kujundaja Jaak Lutsoja
- Valguskunstnik Rene Liivamägi
- Osades Martin Mill, Kata-Riina Luide, Klaudia Tiitsmaa, Anne Türnpu, Aarne Soro, Peeter Jürgens, Jaak Lutsoja ja Pille-Riin Lillepalu
- Esietendus 17. septembril

Allikas: Ugala

Toimetaja KAIE MÖLTER,
433 0041, sakala@ajaleht.ee.
Kuulutused tel 433 0062,
kuulutused.sakala@ajaleht.ee

KINO

Sakala keskuses täna kell 11 ja kell 19 Mika Kaurismäki ajalooline draama «Kuningas Kristiina». Tallinna tänav 5, Viljandi.

Männimäe salongkinos täna kell 20 ajalooline draama «Kuningas Kristiina». Lisainfo www.mannimaja.ee, Riia maantee 52d, Viljandi.

Karksi valla kultuurikeskuses täna kell 19 uus Eesti film «Ameerika suvi». Pilet 3 eurot ja sooduspilet 2 eurot. Viljandi maantee 1, Karksi-Nuia.

TEATER

Ugala *black box*'is täna kell 19 etendus «Soo». Pargi tänav 1c, Viljandi.

ÜRITUSED

Kundalini jooga esmaspäeviti kella 19–20.30; **tantsujooga** neljapäeviti kella 19–20.30 Viljandi waldorfkooli saalis Lutsu tänav 3. Õpetaja Anu Sööt, tel 520 9424.

Viljandi linnagaleriis täna kell 17.15 «Veelinnurahvas». Külla tuleb Jaak Prozes, tutvustatakse soome-ugri rahvaid ja Lennart Meri ekspeditsioone. 22. septembril kell 17.15 Sakala Kalendri esitlus. Külas on Küllo Arjakas, kellega vestleb kalendri tegija Heiki Raudla. Tallinna tänav 11/1, Viljandi.

Viljandi pensionäride liidu kirjandussõprade klubi tuleb kokku täna kell 11 Lääne tänav 2, Viljandi.

Viljandimaa invaühingu aastapäeva tähistamine on 22. septembril kell 12 Posti tänav 20.

Viljandi Pauluse koguduses algab 24. septembril kell 12 leerikursus. Kursus kestab 26. detsembrini. Info tel 521 2518, e-post allan.praats@eelk.ee. Kantselei avatud teisipäevast reedeni kella 10–15.

Tipu looduskool kutsub pühapäeval, 25. septembril seltskondlikule orienteerumisretkele. Meeskondi saab registreerida Tipu looduskooli kodulehel www.tipulooduskool.ee 21. septembrini. Lisainfo telefonil 5690 8872.

Karksi valla kultuurikeskuses 25. septembril kell 12 pühapäevased kohtumised kultuurikeskuses. Irje Karjus räägib teemal «Mis teeb toidu juures ettevaatlikuks, mida vältida, millest hoiduda». Viljandi maantee 1, Karksi-Nuia.

Saarepeedi rahvamajas tähistatakse 30. septembril kell 16 rahvusvahelist eakate päeva. Külakosti pakuvad Boris Lehtlaan ja Are Jaama. Täpsem info telefonil 523 4605.

Rahvusvahelise eakate päeva tähistamiseks on Viljandi maakonna eakatele 3. oktoobril kell 12 Viljandi linnastaadionil kepikõnnipäev. Päeva sisustavad sportlikud mängud ja kultuurilised etteasted. Kehakinnitus. Üritus on tasuta. Info ja eelregistreerimine vajalik hiljemalt 27. septembril. Tel 515 6322 või 5782 2679. Korraldavad Viljandi linnavalitsus, Viljandi maavalitsus, Viljandimaa puuetega inimeste nõukoda ja Viljandi pensionäride liit.

NÄITUSED

Viljandi spordihoones 8. oktoobrini Viljandi fotoringi üheksa liikme mustvalged fotod. Vaksali tänav 4.

Pärimusmuusika aidas 5. novembrini mittetulundusühingu Mondo toiduteemaline näitus «Sa oled, mida sööd». 16 fotot on valitud üleeuroopalisele konkursile esitatud tööde seast ning need kujutavad nägemust õiglaselt ja säästlikult toodetud toidust. Tasuja puiestee 6, Viljandi.

Karksi valla kultuurikeskuses 30. septembrini avatud näitus «Mokalaada veimevakk». 26. septembrini teise korruse fuajees Marko Matvere joonistused «Ümber imelise maa». Viljandi maantee 1, Karksi-Nuia.

Viljandi linnaraamatukogu kolmanda korruse saalis 23. septembrini Viljandi huvikooli kunstiringi õpilaste näitus «Loomisrõõm». **Trepihallis** 29. septembrini mittetulundusühingu Fenno-Ugria Asutus näitus «Veelinnurahvas. Lennart Meri filmirännakud 1969–1988». Tallinna tänav 11/1.

Sakala keskuses avatakse täna kell 18 fotonäitus «Minu Viljandi». 4. novembrini on avatud ameerika antropoloogi ja kunstikollektsionääri Paul Firnhaberi juubelile pühendatud näitus. Tallinna tänav 5, Viljandi.

Viljandi gümnaasiumis püsinäitus keskhariduse andmisest Viljandis. Hariduse tänav 2.

Viljandi muuseumi näitusemajas Eesti Rahva Muuseumi külalisnäitus «Pronksspiraalidest vaselisteni». Püsinäitus Viljandi linna ja maakonna ajaloost muuseumisse kogutu vahendusel. Muuseum on avatud teisipäevast laupäevani kella 10–17. Laidoneri plats 10.

Abja kultuurimaja esimese korruse fuajees 31. oktoobrini Eesti Genealoogia Seltsi 25. aastapäeva rändnäitus «Suure südame ja ärksa vaimuga». Pärnu maantee 28, Abja-Paluoja.

Kõpu külastuskeskuses kohaliku harrastuskunstniku Maria Kahari maalinäitus «Emotsionaalsed maastikud». Tipu maantee 1, Kõpu alevik.

Kondase keskuses püsinäitus kooliõpetaja ja maalikunstniku Paul Kondase (1900–1985) maalidest, mis kuuluvad Viljandi muuseumi kogusse. Kondase keskus on avatud kolmapäevast pühapäevani kella 10–17. Pikk tänav 8, Viljandi.

Suure-Jaani külalistemajas 30. oktoobrini Ruudi Treu akvarellid «Suveajast sügisesse». Külaskäik leppida kokku tel 434 0035 või 5305 8600. Ilmatari tänav 3a.

Uku keskuse teisel korrusel Enn Loidi fotonäitus. Tallinna tänav 41, Viljandi.

NIMEPÄEV

Tänased nimepäevalised on Lembit, Lembitu, Lembo, Lemmert, Lemmik ja Lemmo.

Tartumets
ostab metsakinnistuid ja põllumaid kogu Eestis
Tel 5557 7007
janno@tartumets.ee
www.tartumets.ee

RAHA SISSENÕUE					LARHV		MINU		SIIMENS		HIMU		KAPA-DOOKIA EMAJUMAL		... JUUR (HUMORIST)		ALEVIK JÄRVAMAAL
MITTE UNES													SEGUJOOK ALKOHOLIST JA TEEST			
SOOVITUS									ENDINE POEKETT EESTIS	HELDEKE!						
KURTŠA-TOOVIUM							ÕIGUS-TEADUS	VASTU-VAIDLUS								
E. ENDINE KIRJANIK											VENE TELEKANAL	KETŠUPIVILI				
JÄÄV SUURUS		RIBIKONT	SPORDI-TARVETE TOOTJA	VANUSE	LILLEDE KUNINGAS	VENE RUBLA	VÄÄRTU-SETUS	VENIV RIIDESORT	HAPPELINE, HAPNIK-						EHK	KÄIB RINGI LIIVAKOTIGA	
MUHVI KOER					EGA ... LOLL EI OLE					J. OENGO PSEUDO-NÜÜM	TEISESOO-IHAR			UUS TESTAMENT	EHISAED		
NÕNDA				TÄRKAV VILI	VAIMUSTUS					KAUGELE	TÕSI-, TÕELINE						ÕLITOOTJA
LIPIK						MAITSE-AINE	KALI						MUSTJAS	KÜSIV HÄÄLITSUS			
TERA-		NURJATU	SELLES					KASUTEGUR (FÜÜS.)	KATALAANI KIRJANIK					NIIT	SAKSA K. EESSÕNA		
LUKU-TOOTJA					SPARGEL	SEE TÄHENDAB						E. KARIKA-TURIST (IN.+NIMI)	SINU				
NEOON			AMEERIKA STANDARDI-ÜHENDUS	ESMASPÄEV			RIIK AASIAS	VEREGRUPP					ENDA-, OMA-, ISE-	M NAABER			
KESK-, PEA-										RIHO ... (KUNSTNIK, REŽISSÖÖR, ANIMAATOR)					EESTI RAHVA RISTSÕNAD RISTIK		

Tantsumaja

VILJANDI PÄRIMUSMUUSIKA AIT
Õpituba, pillimehed, tants
Tantsumaja on peoformaat, kus saab vahetult tantsu lüüa, nautida külapeo kaasakiskuvat meeleolu, kuulata elavat pärimusmuusikat koos ärksate pillimeeste ja mõnusa seltskonnaga.
www.folk.ee/tantsumaja

23.09, kl 19
SEPTEMBRIKUU TANTSUMAJA
Pidu torupillidega

Hooajatoetaja: A.Le Coq

AASTA SUURIM AUTONÄITUS!
MOTOSHOW
BMW100
23.-25. SEPTEMBER
TARTU MESSIKESKUSES
WWW.MOTOSHOW.EE
TARTU NÄITUSED
www.tartunaitused.ee
Postimees MOTOSHOW KATALOOG · ECC TUNING www.ecctuning.com · EASCA · TARTU RALLY 2016 · AUTOLEHT · Hektor design hostels

SPORT

Toimetaja MADIS LUIK, 433 0043, madis.luik@ajaleht.ee

5.

Ligur Racing Teami sõitja Janno Ligur lõpetas Euroopa rallikrossi Super1600 meistrivõistluste Barcelona etapi seitsmenda kohaga. Enne viimast, Saksamaal peetavat etappi hoiab Karksi-Nuia autosportlane sarjas viiendat kohta.

Spordikool langes karikasarjast

Esmaspäeval peetud Eesti käsipallikarikavõistluste kaheksandikfinaali korduskohtumises pidi Viljandi spordikooli esindus teist korda alla vanduma meistriliiga meeskonnale HC Viimsi / Tööriistamarket.

Viimsis asetleidnud korduskohtumisel tuli viljandlaste noorel koosseisul tunnistada kogenud vastase 44:28 paremust ning kahe mängu kokkuvõttes jõudis järgmisesse mänguringi kindla ülekaaluga Viimsi klubi.

Viimsis olid viljandlaste usinamad skooritegijad sel hooajal ka meistriliiga koosseisu arvatud Martin Allikalt ja Raiko Roosna, kelle kontole kogunes tabamusi vastavalt seitse ja viis.

Viimsi/Tööriistamarketi kõrval on koha kaheksa parema hulgas endale taganud SK Tapa, kes pääses Tallase teiselt võistkonnalt saadud loobumisvõidu järel.

Täna peab oma kaheksandikfinaali korduskohtumise Viljandi HC, kes sõidab mängule Põlva/Arcwoodi vastu koduväljakult kaasavõetava kümneväravalise eduseisuga. (Sakala)

Kalmetu lapsed pidasid teistmoodi spordipäeva

PIRET ANNETTE INGLIS,
Kalmetu põhikooli kehalise kasvatuse õpetaja

Viljandi valla Kalmetu põhikoolis sai möödunud nädalal üleeuroopalise spordinädala üritusena teoks spordipäev, aga mitte päris selle klassikalises mõttes.

Klassikaline spordipäev on meie koolis juba ammu unustusse vajunud ja võistlusalad tehakse ära koolitundides. Oleme proovinud igal sügisel ja kevadel leida uusi ja huvitavaid sportlikke väljundeid. Ikka selleks, et lastele rõõmu valmistada ja neid sporti tegema innustada.

Sel korral kutsusime külla kolm eri valdkonna treenerit, kes panid üles nii-öelda jaamad ja tutvustasid oma ala nii teoreetiliselt kui praktiliselt. Igal treeneril oli aega 45 minutit ja niimoodi kolme jaama vahel liikusid lapsed kolme kooliastme kaupa jagatuna.

Sõudjad, suusatajad ja jalgpallurid olid need, kes sel korral reklaami said.

Sõudmist tulid tutvustama Viljandi sõudeklubi treenerid Ruth Vaar ja Robert Jürimaa. See ala on tänu tublidele sportlastele palju kuulsust võitnud ja seetõttu meeldis lastele väga. Õpilased olid uhked, et on viljandimaalased nagu Kaspar Taimsoogi. Suurt rõõmu valmistasid noortele ka ergomeetrid, millega sai päris sõudmisele ligilähedase kogemuse.

Suusatajaid esindas Kalmetu koolis Jaan Kallak, kes oli kaasa võtnud päris suure hulga rullsuusapaare. Lapsed olid selliseid asju küll näinud, aga nendega sõitmise kogemust enamikul polnud. Nüüd oli võimalik seda katsetada ning väiksemad huvilised said kindlasti targemaks selles küsimuses, kuidas saavad suusatajad suvisel ajal trenni teha.

Jalgpallist käisid rääkimas Viljandi Tuleviku klubi mängivad treenerid Janar Õunap ja Sander Post. See ala oli loomulikult kõigile juba tuttav ja meelepärane, aga treenerid suutsid oma tutvustuse ülimalt meeldivaks ja pinget pakkuvaks teha.

Vaheldus, uuendused ja külalised on lastele alati meeldinud ja nendes spordi vastu rohkem huvi tekitanud. Selliste ettevõtmistega peaks kindlasti jätkama. Miks? Näiteks pärast viimast üritust läks nii mõnigi laps sõudmistrenni. Mõni läks aga koju jutuga, et talle pakub huvi suusatamine ning koolis algavad Tuleviku klubi abiga väikeste ja suuremate treeningud.

Kasu oli mõlemapoolne. Meie saime innustada noori sporti tegema, veeta koos sportliku päeva ja tutvustada mõnda spordiala ning klubid omakorda said endid reklaamida ja rääkida, kui põnev on just nende ala.

ERAKOGU

Paljud Kalmetu kooli õpilased said proovida rullsuusatamist.

ELMO RIIG

Juulis taas Viljandi Tulevikuga liitunud Janar Õunap on viimases kolmes kohtumises löönud nurgalöögi olukorras peaga värava. Pilt on tehtud nädala eest Viljandi staadionil peetud mängus Infoneti II meeskonnaga.

JALGPALL

Tulevik võttis rutiinse võidu

ALVAR LOOG,
jalgpallihuviline

Pühapäeva pärastlõunal alistas Viljandi Tuleviku jalgpallimeeskond Tartus Annelinna kunstmuruväljakul Eesti meistrivõistluste esiliiga kohtumises 2:0 kohaliku Santose ning kindlustas oma positsiooni turniiritabeli tipus.

Pärast läinud neljapäeval teenitud võitu Tallinna Infoneti duubli üle oli Tulevikul hooaja peamine eesmärk – pääseda meistriliigasse – täidetud ja pinged olid maas. Sestap sõideti pühapäeval Tartusse vaid kahe väljakumängijast varumehega. Koju jäid ka eelmises kohtumises värava löönud staarmängijad Indrek Ilves ja Sander Post.

Et Santosel olnuks võidu korral reaalne võimalus heidelda viimastes voorudes pääsu eest meistriliiga üleminekumängudele, alustas ta kohtumist hea tempoga ja ründavalt.

Mängu esimesel pooltunnil püsis pall pigem Tuleviku väljakupoolel ning mitmes olukorras jäi võõrustajaid juhtväravast lahutama kõigest sportlik ebaõnn, mis soosib tuntud kõnekäänu kohaselt teatavasti tugevamaid.

Sel hooajal Santosest juba 30 punkti enam teeninud Tulevik tõestas avapoolaja viimasel kolmandikul, et on kahest meeskonnast tugevam. Ta oli kaitsemisest ja kaevikus istumisest justkui tüdinud ning soovis Santosele ja selle poolehoidjatele näidata väravalöömise meistriklassi.

Mõneminutilise tugeva surve loomuliku lõpptulemusena saigi skoor avatud: 43. minutil suunas kaitsev keskpoolik Janar Õunap Martin Alliku nurgalöögist antud palli meestesummas peaga väravasse. Õunapile ja Allikule on sellest kujunenud leivanumber, mida nad üle-eestilisel tuuril demonstreerivad: täpselt sama kombinatsiooni väravaks realiseerimist on viimase kümne päeva jooksul esiliiga mängudel näinud juba Tallinna Hiiu staadioni, Viljandi linnastaadioni ja Tartu Annelinna kunstmuruväljaku publik.

Sellest «riietusruumi väravast» Santos enam ei toibunudki ning teisel poolajal võttis Tulevik kiirema tempo, ründavama asetuse ja kahe vahetuse toel mängu enda kätte. Ehkki väravavõimalusi oli mõlemal poolel, leidis pall teisel poolajal tee postide vahele alles kohtuniku lisatud neljandal üleminutil. Rasmus Allese paremalt äärelt antud söödu toimetas sinna värava ees vabaks mängitud tipuründaja Kristen Kähr, kellele see oli tänavu meeskonna parimana esiliigas juba 15. tabamus.

Santos oli Aivar Lillevere juhendatud Tulevikule lõppeval hooajal vääriline vastane, kuid kogemuste ja kõrgema mänguklassi toel võttis Viljandi esindus siiski neljast omavahelisest kohtumisest neli võitu koguskooriga 11:3.

Võitluses esiliiga võidu nimel edestab Tulevik seitse vooru enne hooaja lõppu ühe kohtumise enam pidanud Tallinna Flora duublit 13 punktiga. Esikoht on Tulevikul võimalik lõplikult kindlustada omavahelise kohtumise võidu korral. See mäng saab teoks juba sel pühapäeval kell 13 Tallinna Lilleküla staadioni kunstmuruväljakul.

Tuleviku kaotuse korral ja eeldusel, et Flora duubel võidab ka kõik oma ülejäänud mängud, peaks Tulevik esikoha tagamiseks teenima pärast seda järelejäänud kuues mängus vähemalt kuus punkti. Kui kohtumine Flora duubliga annab tulemuseks viigi, piisab Tulevikule liiga võitmiseks kolmest punktist viimases kuues mängus.

Kodupublikul on võimalus Tulevikule kaasa elada alles 23. oktoobril, kui Viljandisse sõidab Tallinna Levadia duubel.

Sakala

Tartu t 8, 71020 Viljandi
Üldtelefon 433 0040
Faks 433 4275
Internet: http://sakala.postimees.ee/
e-post sakala@ajaleht.ee
Reklaami telefon 433 0063
Kuulutuste faks 433 0066
e-post reklaam@sakalakirjastus.ee,
kuulutused@sakalakirjastus.ee
Klienditeenindaja-sekretär Marge Ira 433 0040
Peatoimetaja Hans Väre 433 0050
Peatoimetaja asetäitja
Marko Suurmägi 433 0042
Vanemtoimetaja
Rannar Raba 433 0051
Toimetajad
Maarja Möldre 433 0082
Anu Arak 433 0082
Arvamustoimetaja
Karl-Eduard Salumäe 433 0048
Reporterid
Aivar Aotäht (uudised) 433 0085
Ketlin Beljaev (uudised) 433 0054
Margus Haav (kultuur) 433 0046
Sigrid Koorep (uudised) 433 0049
Madis Luik (sport) 433 0043
Kaie Mölter (uudised) 433 0041
Üllar Priks (uudised) 433 0044
Tiina Sarv (kultuur) 433 0047
Egon Valdaru (uudised) 433 0053
Fotograafid Elmo Riig,
Marko Saarm 433 0057
Korrektorid Tea Raidsalu,
Liivia Tohvelmann 433 0056
Kujundusjuht Ain Kivilaan 433 0058
Küljendajad Piret Holtsmann,
Katri Henga 433 0055
Reklaamitoimetuse peaspetsialist
Merlin Muts 433 0063
Reklaamikonsultandid
Astra Saul 433 0061
Marii Matteus 433 0060
Kuulutuste ja ajalehe tellimuste vastuvõtu klienditeenindaja
Andra Tetsmann 433 0062
Finantsjuht
Pilvi Sume 447 7099
Raamatupidajad
Kaie Liiv 433 0065,
Meeli Eismann 433 0068

Kuulutuste vastuvõtt tööpäeviti kella 9–17, lõuna kella 13–13.30.
Järgmise päeva ajalehte kella 12-ni.
Sakala ilmub viis korda nädalas.
Väljaandja AS Postimees Grupp.
Juriidiline aadress Gildi t 1, 50095 Tartu. Postiaadress Tartu tänav 8, 71020 Viljandi.
Toimetus käsikirju ei tagasta ja võtab endale õiguse neid lühendada.
Välisautorite honorarid kantakse üle pangakontole üks kord kuus järgmise kuu 6. kuupäeval.
Kõik ajalehes Sakala avaldatud artiklid ja fotod on autoriõigusega kaitstud teosed, mille reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma AS-i Postimees Grupp kirjaliku nõusolekuta keelatud.

Trükitud Kroonpressi trükikojas.
Tiraaž 8167

Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda pressinõukogusse, pn@eall.ee või telefon 646 3363.

Esmaspäeval ei sündinud Viljandis ühtegi last.

100 AASTA EEST

**Sakala,
7. (20.) IX 1916**

Päewauudised. – Tuletikkude puuduse kõrwaldamiseks tahetakse neid Jaapanist hakata sisse wedama. Praegu on juba suurte Jaapani kaubamajadega leping tehtud, mille järele need kohustatud on lähemal ajal suurema hulga tuletikke Wenemaale saatma. – Theeaktsisi kõrgendamine on ministritenõukogus kawatsusel, kuhu rahaminister Bark sellekohase eelnõu on andnud.

Kuulutuste vastuvõtt tööpäeviti kl 9–17, lõuna kl 13–13.30. Tel 433 0062, faks 433 0066, e-post andra.tetsmann@ajaleht.ee. Kuulutuse tellimine internetis http://kuulutus.ajaleht.ee

SÜNNIPÄEVA sooduspakkumised!

Sünnipäeva soodustused sõltuvalt mudelist
1500€ kuni 4000€ + täringu %

Aasta Auto Pluss
Aardla 101, 50414 Tartu
Tel. +372 680 3640, Faks +372 734 4409
www.aastaautopluss.ee

Volkswagen

KINNISVARA

Müüa 3-toal ahik korter Saarepeedil. Tel 5392 0456.

Pere soovib üürida odavalt 3-toalise korteri Viljandis. Tel 552 3559.

SÕIDUKID

Ostame 1990.–2008. a sõiduautosid. Tel 5555 8120.

TEENUSED

Arborist. Ohtlike ja suurte puude raie. Tel 504 7811.

Ehitus- ja remondimees otsib tööd. Tel 508 3287.

Kaardid ennustavad. Tel 900 1727, ennustus.ee.

Korstnaladumine, plekitöö. Tel 5694 4443.

Korstnapühkija. Kt nr 094562. Tel 5844 0510.

Korstnapühkija. Tel 5561 1040.

Metallitööd, piirded, trepid. Tel 517 5265.

Ohtlike puude langetamine. Tel 5347 4029.

Plaatija. Tel 5830 3488.

Septikute paigaldus ja müük, süvaveepumpade paigaldus, vee- ja kanalisatsioonitrasside ning maakütte paigaldus. Tel 521 7415, info@veegrupp.ee.

Salvkaevude kaevamine ja puhastamine. Tel 5679 3951.

Torutööd. Tel 5344 4694.

Tänavakivide paigaldamine. Tel 506 5614.

VEOABI.EE

Väikekaubiku ja furgoonhaagise rent Viljandis. Juhita kaubik 40 €/ööpäev, haagis 20 €/ööpäev. Juhiga kaubik 0,5 €/km, haagisega 0,6 €/km. Tel 5345 8552, info@veoabi.ee. Lisainfo www.veoabi.ee.

Õunapuulõikus. Tel 5612 9488.

TÖÖ

Pakume tööd halupuude ladujale. Tel 5191 7978.

Pakume tööd saeveskis abitöölisele. Tel 5637 3783.

Vajatakse maja plastvoodri paigaldajat. Tel 525 8343.

LOOMAD

Müüa haruldast värvi tuhkru pojad. Tel 5390 6545.

Müüa hiidküülikud ja siiami kassi pojad. Tel 5833 0153.

METSAMATERJAL

Raie ja metsaost. Kraavidest ja põldudelt võsa koristamine. Tel 527 5868, brujo.info@gmail.com.

PÕLLUNDUS

Hobusesõnnik kotiga koju. Tel 5351 2654.

Sakala Põldur
www.sakalapoldur.ee
võtab rendile ja ostab
PÕLLUMAID
Info tel 5919 1291,
sakala@sakalapoldur.ee

Müüa toidukartulit. Kojuvedu. Tel 520 5578, Silver.

MÜÜK

Halupuud ja kaseklotsid võrgus. Tel 5637 3783.

Katuseplekk 5 €/m². Tel 5550 6817.

Kuivad 50 cm lepaküttepuud 30 €/rm. Tel 5344 4223.

Kuivad ja märjad küttepuud. Tel 502 9596.

Kuiv kask. Jääk. 40 l 1,80 €. Vedu tasuta. Tel 5856 9038.

Kuiv lepp ja kask võrgus. Tel 511 1177.

Küttepuud, 3 m (lepp, kask). Koorem 7 tm al 200 €. Tel 553 6074.

Lehtpuuklotsid ning lepp (30 cm) võrgus. Tel 5782 7770.

Märg lepp, kuiv kask. Tel 502 3686.

Põranda- ja voodrilaudade ning saematerjali müük. Vedu tasuta. Tel 5593 6326. Info www.kpuit.ee.

Soodne saunapuit tootjalt. Voodri- ja lavalauad. OÜ Leigola, tel 525 6048.

Westi
TOIDUKARTULID SÜRGAVEREST
20 kg võrkkott 5 €
Müük Sürgavere kartulihoidlas.
Info tel 515 9244

Sõelutud mulla müük. Tel 5551 3306.

Välis- ja sisevoodri, põrandalaudade ja saematerjali müük. Vedu tasuta. Tel 5373 1117.

OST

Ostame kasvavat metsa, metsa- ja põllumaad. Ülestöötamine ja vedu. Tel 503 3379, 527 8119.

GRUNDAR PUIT OÜ
Metsakinnistute ja raie ost
(sobivad ka osaliselt raiutud ja hüpoteegiga koormatud metsakinnistud)
Aitame metsakavade koostamisel ja paberite vormistamisel
Tel 525 9788 • harry@grundar.ee
faks 443 0376 • Tehnika 15, Paikuse

Ostan kasvavat lepikut kütteks. Alates 8 €/tm. Tel 5308 6404.

Ostan käibemaksukohustuslikku firma. Tel 5888 8088.

Ostan nõukogudeaegseid vinüülplaate ja raamatuid. Tel 5804 6910.

Soovin osta traktori. Tel 5884 1935.

Ostan vanu raamatuid, maale, mööblit, sõlgi, münte, paberraha, nõusid, postkaarte, fotosid, kellasid, märke, medaleid jms. Tel 5829 9810.

Vanavara ost. Tel 5629 8981.

ÄRA ANDA

Ära anda kassid. Tel 5378 4615.

TEADE

Suure-Jaani Vallavalitsus müüb avalikul suulisel enampakkumisel Olustvere alevikus Päikese t 4 asuva korteri nr 2 (katastritunnus 54501:002:1590, kinnistu registriosa 2516239). Enampakkumise alghind on 2 500 eurot, osavõtumaks 65 eurot, tagatisraha 250 eurot, samm 100 eurot ja selle täisarvkordsed. Ostumüügilepingu sõlmimisega seotud kulud kannab ostja. Enampakkumine toimub 12. oktoobril kell 10 Suure-Jaani Vallavalitsuse saalis Lembitu pst 42 Suure-Jaani linnas; osavõtjate registreerimine kella 9.35–10. Osavõtumaks ja tagatisraha tuleb hiljemalt pool tundi enne enampakkumise algust üle kanda Suure-Jaani Vallavalitsuse arvelduskontole SEB Pank nr EE911010302008800000 või Swedbank nr EE712200001120223591. Info tel 435 5444.

TÄNUAVALDUS

Tänan südamest Abja haigla töötajaid, kes hoolivad eakate ja haigete inimeste elukvaliteedist, on südamlikud ja pühendunud oma tööle. Siira austuse ja tänuga Riina Pariis.

NÄDALA TÄHED
20.09.- 26.09.2016
KONSUM MAKSIMARKET

HELE VIINAMARI ITALIA, KG
I klass Itaalia

1.19

TALLEGG BROILERIKOIB, KG
~0,8 kg eestimaine
-25%

2.39
1.79

VALIO VÕI 82% 180 G
-41%

1.69
0.99 5.50/kg

HISPAANIA KPN KVALITEETVAHUVEIN CAVA CASTELL LLORD 11,5% 0,75 L
Semi Seco, Brut Nature, Brut
Tähelepanu! Tegemist on alkoholiga. Alkohol võib kahjustada teie tervist.

4.99 6.65/l

Pakkumised kehtivad 20.09.- 26.09.2016.
Toodete tavahinnad on Laagri Maksimarketi põhjal 14.09.2016 seisuga.
Piltidel on illustreeriv tähendus.

Jäi Sinust tühjaks koduõu ja tänav ...

Lahkus meie kallis ema, vanaema ja ämm

HELVE TAMMISTE

8. XII 1951 – 17. IX 2016

Leinavad omaksed.

Ärasaatmine laupäeval, 24. septembril kell 13 kodust Halliste kalmistule.

Kallist õde

OLIVIA ALTOJA

mälestavad leinas õde ja vennad peredega.

Sul anti elu nii pikk, tähtede sära ja igavik.

Südamlik kaastunne Üllele perega kalli mamma

OLIVIA ALTOJA

kaotuse puhul.

Malle

Siiras kaastunne Üllele perega kalli mamma

OLIVIA ALTOJA

kaotuse puhul.

Endised kaastöötajad Karksi kanalast

Vaikus ja rahu on Sinuga, head mälestused meiega.

Siiras kaastunne omastele

HELVE TAMMISTE

kaotuse puhul.

Inge, Ülle ja töökaaslased PTO-1-st

Avaldame siirast kaastunnet Üllele kalli ema

OLIVIA ALTOJA

kaotuse puhul.

Töökaaslased Polli Hooldekodust

Mälestame seltsi liiget ja avaldame kaastunnet Üllele kalli ema

OLIVIA ALTOJA

kaotuse puhul.

Karksi kultuuriselts

Head naabrinaist

ILSE RINKI

mälestab Maire lastega.

Uus Škoda Fabia - oma klassi ruumikaim!

Fabia rikkalikku baasvarustusse kuuluvad: 6 turvapatja, ABS pidurid ja MSR mootori pidurdusmomendi kontroll, XDS – täiendatud funktsionaalsusega elektrooniline diferentsiaalilukk, immobilisaator, halogeenesilaternad koos LED-päevasõidutuledega, alarm ja kaugjuhtimisega kesklukustus, 2x elektriaknad, elektrilise soojendusega külgpeeglid, konditsioneer, soojendusega esiistmed, pardakompuuter, Start/Stop funktsioon, Raadio "BLUES" ja 4 kõlarit: SD-mälukaardi, Aux-In, USB-liides. Üle-euroopaline tehase garantii 4 aastat või 120 000 km. **Škoda Fabia hind alates 9 990 €!**

ŠKODA Tallinn • Tallinn, Paldiski mnt 73 / Pirni 1 • Telefon: 6808 222 • auto@skoda.ee
ŠKODA Laagri • Pärnu mnt. 543, Laagri • Telefon: 6837 070 • auto.laagri@skoda.ee
Aasta Auto AS • Tartu, Sepa 24 A • Telefon: 7308 000 • info@aastaauto.ee
Moller Auto Pärnu OÜ • Pärnu, Välja tn. 3 • Telefon: 4476 140 • parnu@skoda.ee
Moller Auto Viru OÜ • Jõhvi, Narva mnt 143 • Telefon: 6808 200 • viru@skoda.ee
Moller Auto Viljandi OÜ • Viljandi, Tallinna mnt 45 • Telefon: 4355 340 • viljandi@skoda.ee
Warma Auto OÜ • Kuressaare, Tallinna 82a • Telefon: 4530 120 • info@warmaauto.ee

www.skoda.ee **facebook.com/skoda**